

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2012. április

A Biblia Szövetség folyóirata

XXIV. évfolyam 1. szám

Ára: 350,- Ft

*Áldott
húsvéti ünnepet!*

*„Ki az, aki legyőzi a világot, ha nem az,
aki hiszi, hogy Jézus az Isten fia?” (1Jn 5.5)*

ÁLLÁSFOGLALÁS

A Biblia Szövetség – mint országos civil szervezet – képviselőiként köszönetünket fejezzük ki Magyarország Parlamentjének hazánk Alaptörvénye megalkotásáért.

Kiemelkedő jelentőségűnek tartjuk az abban foglalt Nemzeti Hitvallást. Nagyra értékeljük a magyar nép több évtizedes erkölcsi megrendülésével történő őszinte szembenézést, a diktatórikus múlt elítélését.

Üdvözöljük a kitűzött nemes célt: a nemzet lelki és szellemi megújulását. Keresztyénként örömmel fogadtuk, hogy az Alaptörvény deklarálta az emberi élet méltóságát és védelmét, a magán- és családi élet, valamint a házasság védelmét.

A Biblia Szövetség tagsága támogat minden olyan kezdeményezést, személyt, szervezetet, ami és aki hazánknak – az Alaptörvényben megfogalmazott – lelki és szellemi megújulásán munkálkodik. Ezért is támogatja a Parlament többségének e cél érdekében végzett törvényalkotó munkáját, a Kormány és a miniszterelnök helytállását, és tiltakozik minden hazai és külföldi törekvés ellen, amely ezt a megújulást gátolni igyekszik.

A Szent Isten kegyelme óvja és segítse a jóakarató embereket, akik hazánk megújulásán fáradoznak!

Pécel, 2012. január 12.

dr. Makrai Tibor elnök s. k.

dr. Sípos Ete Álmos főtitkár s. k.

dr. Viczián Miklós alelnök s. k.

dr. Mikolicz Gyula titkár s. k.

* * *

(Az állásfoglalást közzétettük az MTI-OS és a www.bibliaszov.hu portálokon, és megküldtük az Országgyűlés és a Kormány elnökének)

AZ ELRABOLHATATLAN ÖRÖM

A Biblia és Gyülekezet idején első számában olyan témával foglalkozunk, ami kivétel nélkül minden embert érint és érdekel. Ez pedig az öröm. Örülni mindenki szeret, vagy legalább is szeretne. Az ember örömvágya nincs életkorhoz, nemhez, társadalmi helyzethez stb. kötve, a legerősebb emberi vágyak sorába tartozik. Pár óráig, esetleg néhány napig tartó örömeért is hihetetlen árat vagyunk képesek fizetni. És mégis milyen sok az örömtelen, szomorú ember.

Azért foglalkozunk ezzel a témával, mert hazánkban és gyülekezeteinkben is számtalan örömtelen emberrel találkozhatunk. Ennek egyik fő okát pedig abban látjuk, hogy környezetünkben immár jó ideje gátlástalan örömrablás folyik. Ez a jelenség legtöbbször már reggel elkezdődik azzal, hogy a rádió, a tévé, az újságok ontják sokkoló híreiket balesetekről, rablásokról, gyilkosságokról. Ha éppen hazánkban nem történt szörnyű baleset, betörés vagy gyilkosság, akkor következnek a külföldi krimikről készült tudósítások. Elsüllyedt a komp az indonéz szigetvilág valamelyikén, egy kanadai családban kutya mart meg egy kisgyermeket stb. Lényeg az, hogy mindenki borzongjon, féljen, szörnyülködjön, depresszióba essen. A nap bármely szakaszában szinte csak olyan vész híreket hallhatunk, amelyek pillanatok alatt elrabolják örömünket. Óránként érzékeltetik velünk, hogy milyen nagy veszélyben van a forint, az egészségünk, életünk, gyermekeink. Lezártak 150 tüntető miatt egy egész utcát, ott nem lehet közlekedni. Egy 50 tagú szekta éhségsztrájkba kezdett, mert szörnyű igazságtalanság történt velük. Azután érkeznek a celebekről szóló hírek: öngyilkos lett, ki tudja hányadszor válik, kábítószeres, megverték, csalt, lopott. Ha a gondolkodó ember összerakja azokat a híreket, amelyeket egyetlen nap folyamán zúdítanak a magyar lakosságra (újabbán az ünnepnapok sem jelentenek kivételt e téren), akkor nem nehéz arra a következtetésre jutni, hogy veszekedő, gyalázkodó nép

lettünk, és hazánkban élni is veszélyes. Mi más ez, ha nem tudatos örömrablás? De kinek az érdeke, hogy ez így legyen?

Az örömrablás pedig egyre nagyobb méreteket ölt. Nincs egyetlen olyan pozitív esemény sem, aminek azonnal ne jelenne meg a lesújtó kritikája. Végre van egy keresztyén erkölcsi alapokra épített alkotmánya az országnak, amely védi a házasságot, a családot, a fiatalokat, az öregeket, lehetővé teszi az iskolai hitoktatást (hiszen erkölcsileg fundamentum nélkülivé vált ország lettünk), végre tiltják a kábítószereszt stb. Mégis – ahelyett, hogy örülnénk –

LUKÁTSI VILMA REGGELI KIÁLTÁS

A sötétet hajnal nyilazza,
a csend szakad már darabokra,
a villamos, az autóbusz
beledobja a forgalomba,
felharsannak rádiók, magnók,
a csendünk – végleg elveszett?
Nem halljuk meg a szelíd Hangot,
mi lesz velünk így, emberek?

... valahol a lélek mélyében
lehetne benne elmerülni...
– Uram, irgalmazz!
Nem tudom már,
hogyan kell oda menekülni!

ezrek tiltakoznak, demonstrálnak, útszéli hangon gyalázkodnak, és az alkotmány visszavonását követelik. Az ellenvéleményekről reggeltől estig olyan mennyiségben és stílusban folyik a tudósítás, amely azt a látszatot kelti, mintha az egész ország ott állna a hangoskodó, egy-kétezer tiltakozó mögött.

Végre, talán sikerül elérni azt, hogy a magyar föld, víz stb. nem kerül idegenek kezébe, de ennek sem örülhetünk, mert hamar jön a híradás arról, hogy az egész világ ez ellen a „szörnyű”, konzervatív, keresztyén és magyar alkotmány ellen tiltakozik. Aztán kiderül, hogy az éppen ügyeletes örömrablók a fél világot fellármázták egy tízmilliós közép-európai kis ország

ellen, mintha mi lennénk a világ minden bajának okozói. Még annak a világválságnak is, amelyik tulajdonképpen a nagyhatalmak háza táján robbant ki, és végigsöpör az egész földön. Ennek is csupán az áldozatai vagyunk. A cél ez esetben az, hogy minél nagyobb legyen a bizonytalanság és nyugtalanság az amúgy is elgyötört szívekben.

A mi célunk azonban nem az, hogy csak az örömrablásról írjunk, és ezzel beálljunk az örökké sopánkodók és fanyalgók sorába, hanem, hogy szóljunk arról az örömről, amiről dicsőséges Megváltónk, Jézus Krisztus így beszélt kereszthalála előtt: „Ti azért most szomorúságban vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a szívetek, és senki el nem veszi tőletek a ti örömeiteket” (Jn 16,22).

Jézus itt arról beszél, hogy feltámadása után a benne hívők olyan örömet kapnak majd tőle, amit senki el nem rabolhat (az eredeti görög szó „elrablást” jelent). Vagyis, Jézus itt az öröm különleges fajtájáról, az elrabolhatatlan örömről beszélt. Ez pedig – úgy gondolom – minden ember számára fontos. Mert kétféle öröm van a Biblia szerint. Elrabolható és elrabolhatatlan. Ez utóbbit, a Jézus által megígért és elküldött Szentlélek munkálja az ember szívében. Ez az öröm azért nevezhető igazinak és elrabolhatatlannak, mert aki megkapja, attól ezt sem embe- rek, sem az ördög, sem a nehéz körülmények nem tudják elrabolni. Ennek az örömnak forrása és tartalma is egy személy: Jézus Krisztus.

Fontos lenne megértenünk azt is, hogy Krisztus nem örömtablettáról beszél, nem valami érzelmi energiát ígér, nem hormonokat szabadít fel a testünkben, hanem ő maga az öröm. Nem lehet az örömet tőle úgy elkérni, vagy eltanulni, ahogyan azt sokan gondolják és hirdetik. Ez az öröm nem Jézustól függetlenül működik, hanem őt kell befogadnom és vele életközösségben élnem. És mivel ő „tegnap, ma és mindörökké ugyanaz”, vagyis nem rabja a körülményeknek, a múltó időknek,

ezért nem lehet tőlünk ezt az örömet, tehát magát Krisztust elrabolni. Őt még a halálunk sem rabolhatja el tőlünk, sőt még ez a nagy ellenség is csak hozzá visz közelebb. Ezért „boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg” (Jel 14,13). Ez a magyarázata annak is, hogy Pál apostol a filippibeli hívőket (a börtönből!) úgy biztatja, hogy örüljenek az Úrban mindenkor, azaz minden időszakban és minden körülmények között. Mert kicsoda gátolhatja azt meg, hogy örüljünk annak a Krisztusnak, akinek kezében az életünk, jövőnk, halálunk, feltámadásunk van elrejtve?

Az elrabolható öröm élő, feltámadott Krisztushoz vezető csatornáiról szólnak a további írások.

Meggyőződésem szerint Isten azért engedti az örömrablók működését hazánkban is, hogy megtanítsa az egyház népét arra, hogy Krisztuson kívül nincs más örömforrásunk. Ne feledjük ugyanis, hogy ebben a világban minden esemény Isten választottaival kapcsolatos üdvözítő terve megvalósulását szolgálja. Sajnos, sok jel utal arra, hogy Isten földi népe, oly sok keserves csalódás ellenére, még mindig földhöz ragadva, és csak a láthatókra nézve, e világ fejedelmének logikája szerint gondolkodik és él. Nehezen tanuljuk meg, hogy mit is jelent az apostol intése: „azokat keressétek, amik odafent vannak, ahol a Krisztus van, aki az Isten jobbján ül”

(Kol 3,1). Eszerint életünk minden eseményét, a jókat és rosszakat egyaránt Krisztus és az örökkévalóság felől kell néznünk. Mert Jézus Krisztus ott ül a mennyei kormányhivatalban, és a világtörténelmet egy általa kitűzött cél felé kormányozza. Aki ezt a hatalmas, Isten jobbján ülő királyt hittel nézi, az azokat a jó híreket részesíti előnyben, amit ő Igéjében gazdagon közöl velünk. Aki őt látja a világ történései és személyes életének eseményei mögött cselekedni, annak szemében a 2012. esztendő minden ijesztő problémája eltöprel, és minden baj, könny, szenvedés közepette is elrabolható öröme lesz.

Dr. Sárosi Ete Ákos / Tápiószéle

A TALÁLKOZÁS ÖRÖME

A feltámadott Krisztussal való találkozás mindenkinek nagy örömet jelentett. Az asszonyok „félelemmel és nagy örömmel” futottak, hogy megvigyék a feltámadás hírét a tanítványoknak. Amikor Jézus először megjelent az övéinek, „megörültek a tanítványok, hogy látják az Urat” (Jn 20,20). És azóta is minden Jézusban hívő embernek öröm, ha csendben órá figyelhet, vele a hit által együtt lehet.

A Jézussal való találkozás kiváltképpen való alkalmaz az igeolvasás és az imádkozás. Ahogyan a zsoltáros vágyakozott már kora reggel az élő Istennel való találkozás és együtt lét után, úgy kívánczik a hívő Jézus után, mert öröm együtt lenni Megváltójával.

De vajon csakugyan így van-e? Ezzel az örömmel, csodálkozó hálával, ígéreszomjas szívvel vesszük kezünkbe a Szentírást minden nap? Nem úgy van-e, hogy olykor csak kötelességből olvasunk el a soron következő részt, unottan, szétszórt figyelemmel lapozzuk, és nem is marad meg bennünk semmi. Nem történik-e meg, hogy a csendességünk elejéből is, végéből is lefaragunk, s alig marad belőle valami? Nem csak csendes óránk, de néha csendes perceink sincsenek, mert annyi idő alatt igazán elcsendesedni sem lehet.

Meg is látszik ez az ilyen hívő emberek életén is: hiányzik a szívükből, az

arcukról az a csendes belső öröm, amit éppen az Úrral való együttlét, az Ige és az imádság táplálna. Ha így van, újulunk meg ebben, és legyen az igeolvasásunk és imádkozásunk valóságos találkozás a mi Urunkkal, s így legyen az napi örömünk forrása! Mert amikor egyébként semmi külső okunk nincs az örömről, ez a benne megtalált csendes öröm akkor is megmarad bennünk, olyan gazdagon, hogy másoknak is jut belőle. Pál apostol éppen temérdek szenvedése idején írta ezt: „De tele vagyok vigasztalódással, minden nyomorúságunk ellenére csordultig vagyok örömmel” (2Kor 7,4).

Figyeljük meg ezt néhány bibliai példán! Jeremiás próféta keserűen panaszolja: „Mindenki átkoz engem”, de mégis így folytatja: „Ha eljutott hozzám igéd, én élveztem, igéd vidámságot szerzett nekem és szívbeli örömet” (Jer 15,16). Sok gondja, nyomorúsága közt is elég ok az örömről, hogy Isten szólt hozzá, hogy hallja és érti, befogadja Isten szavát. Mert az élveztem kifejezés az eredeti nyelven ezt jelenti: megettem. Aki „megeszi” Isten igéjét, fenntartás nélkül elfogadja, hittel azonosul vele, annak mindig örömet jelent.

Gyakran éppen ez marad ki a csendességünkben, hogy gondolkozunk az olvasott igén, kérdéseket tegyünk fel (miről szól tulajdonképpen, mit mond

Istenről, az emberekről, mit jelent vajon most nekem...), „megrágjuk”, vagyis igyekezzünk megérteni, megjegyezni, megemésztetni. Talán egy kicsit több időt is kellene erre szánni, hogy ne futó találkozás legyen ez a mi Urunkkal, amikor közben már a következő feladaton jár az eszünk, hanem tekintsük nagy megtiszteltetésnek, hogy a világmindenség Ura szóba áll velünk, és legyen nagy ajándék minden perc, amit vele tölthetünk, minden ige, amit megérthetünk.

És az imádkozás? Sámuel édesanyját, Annát gúnyolták, megvetették, s ő visszament az üres templomba egyedül, és szívből imádkozott a hatalmas Istenhez. „Kiöntötte lelkét az Úr előtt.” Istenre bízta súlyos terhét. És amikor kijött, „nem volt többé szomorú az arca” (1Sám 1,15.18).

Dávid kétségbeesésében már az ellenségénél keres menedéket az őt üldöző Saul elől. Fél, retteg, teljesen reménytelennek látja a helyzetét. De imádkozik. És hogyan éli át az Úr jelenlétét? „Az Úrhoz folyamodtam, és ő meghallgatott, megmentett mindattól, amitől rettegtem. Öröme derülnek, akik rá tekintenek, nem pirul az arcuk. Kiáltott a nyomorult, az Úr meghallgatta, és minden bajából kiszabadította” (Zsolt 34,5-7). Ugyanígy, akik ismerik az élő Krisztussal való együttlét áldását, azok „öröme derülnek” akkor is, ha lát-

szólag erre semmi okuk nincs, sőt okuk lenne a szorongásra és csüggedésre. Így lesz a koncentrált imádkozásunk végső gyümölcse mindig az, amiről a börtönben sínylődő Pál apostol tesz bizonyosságot: „... és Isten békessége, amely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban”. Az ilyen hívő tud örülni mindenkor – az Úrban! (Fil 4,4-7)

Óriási kiváltság az, hogy élő Urunk van, aki szól hozzánk igéjében, akihez szólhatunk imádságban, aki nem hagyja a benne bízókat egyedül, segítség nélkül. A vele való hitbéli közösség olyan kincs, ami többet ér minden földi gazdagságnál. Ezért vallja Dávid: „Nagyobb örömet adsz (így) szívembe, mint azoké, akiknek bőven van búzájuk és boruk” (Zsolt 4,8).

Keressük hát a mi Urunkat szüntelen! Legyen fontosabb a vele való találkozás, mint a reggeli feketekávé vagy a napilap átnézése! S ne csak néhány percre találkozzunk vele, hanem maradjunk vele egész nap, sőt egész életünkben, míg meglátjuk majd őt színről színre, s teljes öröm lesz önála, és örökké tart a gyönyörűség az ő jobbán (Zsolt 16,11; Ézs 35,10).

Cseri Kálmán / Budapest

ÍGY KEZDŐDÖTT...

Tovább folytatjuk Egyetemes és egyedi címmel elkezdett sorozatunkat. Az Így kezdődött... cím alatt megjelenő bizonyosságtételek nem a megérkezésről szólnak, hanem inkább az elindulásról. Célunk, hogy olvasóinkkal együtt csodálkozhassunk rá Isten útjainak, eszközeinek kimeríthetetlen gazdagságára, és megláthassuk azt is, mennyire fontos, hogy azok, akik már megismerték őt, készek legyenek megtenni azt a keveset, ami másokat továbbsegíthet a megismerésben.

*

Isten már gyermekkoromban kinyújtotta kezét felém, és keresett. Hálaadással gondolok arra, hogy az elemi iskolában olyan tanítóim voltak, akik sokszor beszéltek a misszióról, Molnár Máriáról. Gyűjtöttünk missziói bélyegeket, ígés lapocskákat. Ezek eladása után a bevétel a missziót szolgálta.

Az Úr megadta azt a lehetőséget, hogy 10 éves koromban, amikor Molnár Mária 1936-ban Debrecenben járt, szüleimmel együtt hallgathattam szolgálatát. Ez nagy hatással volt rám.

A Református Gimnáziumban hallottam a Soli Deo Gloria Szövetségről, munkálkodásáról teológus barátaink beszéltek. Én is beléptem ebbe a csoportba. Amikor vallásstanárunkat kérdeztük erről, mereven elzárkózott, és megtiltotta, hogy oda járjunk. Nem értettük ezt a lehetetlen magatartást, de azért részt vettünk az SDG munkájában, s mivel központjuk a gimnázium épülete mellett volt, ez nem volt részünkről veszélytelen vállalkozás. Mi azonban magunkat „szabadcsapatos”-nak nevezve, rendszeresen jártunk az alkalmakra, amit vasárnap délután tartottak. Biblia-

órával kezdődött az alkalom, amit hívő teológusok tartottak, majd egyházi énekeket és népdalokat tanultunk. Volt, amikor szavalatokkal, jelenetekkel és énekekkel előadást is rendeztünk. Ilyenkor a szülők és más meghívottak is jelen voltak. Egy idő után megenyhült az ellenkezés a gimnáziumon belül, és az SDG rendezhetett egy virágvasárnapi konferenciát a kollégium udvarán, ahol Kiss Antal Jenő és mások is szolgáltak.

1938-ban nagy szenzációt keltett egyházi körökben, hogy egy skót futballistából lett evangélista, Steward Jakob járta az országot, és többek között a debreceni Kistemplomban is tartott tíz napos evangélizációt. Ő tanította ezt a kedves éneket: „Óh, jöjj szívembe áldott Jézus, így száll imám most feléd.” A templom minden este zsúfolásig megtelt, már állóhely sem nagyon volt. Megragadott ez a hét is, de nem mondhatom, hogy akkor új életet nyertem. A zsebpénzemből Bibliát vettem, és attól kezdve kedves olvasmányom lett a Szentírás, belőle ígeréseket tanultam meg kívülről, ami később nagy segítségé lett számomra. A világ legszebb és legértékesebb könyvének tartottam már akkor is a Bibliát.

Később értesültünk arról is, hogy vasárnap esténként Vajda Mária tart evangélizációt az akkori Bábaképzőben. Örömmel vettünk részt azokon az alkalmakon is.

A háború elérte Debrecent, és 1944. június 2-án iszonyú bombatámadás érte az állomás környékét, ahol mi is laktunk. Körülöttünk minden romhalmazzá vált, de bennünket, szüleimmel együtt megőrizte az Úr. Ettől kezdve többször bombázták a várost, ezért kimenekül-

tünk nagyszüleim városszéli szőlőjébe, a pajtába.

Ezen a nyáron még sikerült eljutni Szilicére, egy SDG táborba, amelynek vezetője Kiss Antal Jenő és Kovács Tibor volt. Innen naponta tettünk kirándulásokat Aggtelekre, a dobsinai jégbarlangba, Krasznahorka várába, Rozsnyóra. Reggel, vagy útközben és este komoly igeszolgálatokat hallgattunk. Ez a hét nem hozott ugyan döntő változást az életembe, de jó felkészítés volt a reám váró megpróbáltatásokra. A hét végén éjjeli vonattal jöttünk haza, s kísérteties látvány volt, amit a távolból láttunk Miskolc bombázását.

Egy október eleji vasárnap SDG órán voltunk, ahol Horsai Ede teológus barátunk szolgált. Akkor lett világossá előttem, hogy el kell menekülnünk a városból, amit határozottan el is mondtam otthon szüleimnek. Másnap reggel arra figyeltünk, kiabálnak az utcán, hogy indul Nyíregyháza felé egy mentesítő vonat. Sietve összecsomagoltunk egy zsákba néhány holmit, én a Bibliámat is beletettem a csomagomba. Hallottuk, hogy Hajdúszoboszló felől a szovjet tankok lövései már nem messze tőlünk, a város szélén csapódtak be. Kirohantunk a közel lévő állomásra, és felkapaszkodtunk a már zsúfolt vonatra. Nyíregyházáról a kisvasúttal Dombrádra utaztunk, ahol rokonaink befogadtak. Ott hallottuk rádión keresztül Horthy lemondását, majd Szálasi hatalomátvételét.

Néhány nap múlva a kisvasúttal Sárospatakra utaztunk. Innen katonai szekérrel szívességből Miskolcra vittek bennünket, majd nagy kerülővel (Léván keresztül!) Budapestre érkeztünk. Nővé-

rem vőlegénye Budapesten dolgozott, ők rögtön összeházasodtak. Szüleimmel Nagytétényben kaptunk szállást. Innen jártam be Pestre munkát keresni. Két hétig dolgozhattam egy irodában, amikor a nyilasok elrendelték az általános mozgósítást, nekem is be kellett vonulni katonának, mert elmúltam 18 éves.

Egy Zala megyei kis faluba vittek bennünket, s ettől kezdve tulajdonképpen fogolynak számítottunk, pedig katonaruha sohasem volt rajtunk. Nemsokára napokon át szállítottak bennünket (német katonai őrizettel) Bécs, Prága kikerülésével Felső-Sziléziába. Itt töltöttük a karácsonyt, majd újra vonattal Lengyelország közepébe, Sieradzba vittek. Akkor már nagyon zord volt az idő, 20-25 fokos a hideg. A tisztálkodás hiánya miatt a tetvek elszaporodtak rajtunk. Táplálkozásunk is igen hiányos volt, falusi házakban voltunk elszállásolva, s a földön kellett aludnunk.

A közelgő front miatt elrendelték a visszavonulást. Eleinte a havas, jeges úton gyalogoltunk, éjszakára falvakban húztuk meg magunkat, néha szalmakazalban aludtunk. Egy hét alatt közel 300 km-t gyalogoltunk a sziléziai táborig, ahol nemsokára orosz fogságba estünk. Először azt hittük, hogy agyon fognak bennünket lőni, a német propaganda ugyanis azt hirdette, hogy az oroszok nem ejtenek hadifoglyokat. Csak napok múlva nyugodtunk meg némileg, amikor mellékutakon kísértek bennünket a visszafelé vezető úton.

Egy faluban óriási lenszárító pajtába zártak be bennünket (közel ezren voltunk), derékaljunk és takarónk egy-egy köteg len volt. A pajtából naponta csak egyszer volt szabad kilépni, amikor kapott mindenki 2-3 dl levet (feketekávé!) és egy vékony szelet kenyeret. Éhség, szomjúság és a szenny gyötört mindenkit. Néhány nap múlva kitört a vérhas járvány, a háromemeletes priccseken szorongó emberek több mint fele elpusztult. Reggelenként szekérszámra vitték ki a halottakat a temetőbe. Haláltáborra vált a nagy pajta. Végre orvosok érkeztek, és megkezdték vizsgálásunkat, fertőtlenítésünket, majd táplálóból ennivalót kaptunk.

Amikor némileg megerősödünk, gyalog kísértek bennünket, majd vonattal előbb Prsemyslibe, később Lembergbe

(Lvov) szállítottak, ahol fogságom éveit töltöttem. Legnagyobb fájdalomra a Bibliámat az első nagy motozásnál elvették, és a szemébe dobták. Ettől kezdve csak a megtanult igéket tudtam magamban felidézni és mondogatni. Ez mindig erőforrást jelentett. Volt egy rejtegetett füzetem, ebbe írogattam a főbb eseményeket és az Igéket. Csak másfél év múlva kaptak szüleim rólam hírt, és én róluk. A családban mindenki életben maradt.

FÜLE LAJOS
MINDEN JAVAMRA VAN

Minden javamra volt,
a könnyek mostak engem,
s fehérebb lett a lelkem,
tisztultabb sóhajom.

Minden javamra volt,
a szégyen és dicsőség,
a szükség és a bőség,
ítélet, irgalom.

Minden javamra volt:
örök végzése hívott,
hitből verem a hidat
át minden bűn, bajon.

Minden javamra van,
Mert ISTEN van javamra.
Formálja hát hatalma
formátlan önmagam!

A táborban nem tartottak istentiszteletet, sajnos hívő emberekkel sem találkoztam, néhány vallásos azért akadt. Megható volt, hogy karácsonykor, a németek, késő este karácsonyi énekeket énekeltek, majd elmesélték a karácsony történetét. A végén mi is énekelünk magyarul egy karácsonyi éneket. Így a hatalmas barakkban karácsonyi hangulat lett, mindenki elcsendesült és hazagondolt.

A nekünk szánt élelmet a táborvezetőségétől kezdve a szakácsokig mindenki megdézsmálta, ami maradt, azt osztották ki. Nagyon lesóványodtunk, hiszen folyton éhezünk. Este, lefekvés után a téma az étel volt, s főleg, hogy mit eszünk majd otthon.

Néha megvizsgálták a foglyokat, ami abból állt, hogy belecsíptek a csipőnk környékén a bőrbe, s ezt kihúzták,

ameddig lehetett. Ha úgy maradt, és nem simult vissza, feljavítóba küldték az illetőt. Ez egy külön tábor is jelenthetett, ahol valamivel jobb volt a koszt, és nem kellett dolgozni. Én is voltam feljavító lágerben, de olyan gyenge állapotban, hogy alig maradt jártányi erőm. Egy régi kolostor épületében laktunk, ahol az emeletre, és ott a priccsemre csak nagy kinnal tudtam felvándorolni. Ha az ember némileg felerősödött, 2-3 hét után újra munkába küldték. Engem sokat gyötört ebben az állapotomban a halál gondolata. Belefásultam helyzetembe, nem tudtam azt sem, hogy mi lesz a földi élet után, ezért sokszor a félelem szorongatott. Iszonyatos volt a sok mocskos beszéd, a káromkodás, amit reggeltől estig mindig hallgatni kellett.

Hazaindulásunk előtti napon az egész tábor ki kellett takarítani, a szemetet pedig kihordani a tábor melletti szemétdombra. Ekkor találtam egy teljes Újszövetséget, amelynek minden lapja megvolt. Boldog voltam, hogy újra van Bibliám! Bele is írtam: az Úrnak valami célja van az életemmel.

Hazaérkezésemkor édesanyám alig ismert rám. Orvosi vizsgálatokon megállapították, hogy nagyfokú a szív-nyagyobbodásom és szervezetem megviselt állapotban van, a fogaim jó része pedig tönkrement. Pihennem kellett, idegcsillapítót szedtem, és rendszeres orvosi felülvizsgálatokra jártam. Munkát nem kaptam sehol, a gimnáziumba nem vettek fel, hogy az utolsó év után leérettségizhessek. Egyre jobban megerősödött bennem, hogy életem legszebb éveit rabolta el a háború és a fogság, ami alatt leírhatatlan szenvedéseket éltünk át.

Egy régi barátom – hazaérkezésem másnapján – meglátogatott, Igével vigasztalt: „Kipótolom néktek az esztendőket” (Jóel 2,25), és hívott evangélizációkra. Ezekon az alkalmakon a padra borulva, mindig a könnyeimmel küzdöttem, hiszen én voltam az elveszett, akinek semmit nem ér, és értelme sincs az életének. Reménytelenül kilátástalannak és céltalannak láttam a jövőt, úgy éreztem, hogy az elveszett éveket soha nem lehet kipótolni. Azon a nyáron azonban vásárolhattam egy teljes Bibliát.

1947. október elején kétnapos konferencia készült Hajdúböszörményben, a Kálvin téri templomban, ahova barátaim elhívtak, és én el is mentem. Ezen az alkalmon ragadt meg az Úr, és ajándékozott meg új élettel. Minden kínzó gyötrelmem elmúlt, csodálatos belső békességem lett Jézus Krisztusban, testileg-lelkileg megerősödtem és meggyógyultam. Már nem emésztődtem a múltam és jövőm miatt. Ez az Úr kezében lett elrejtve.

Urunk csodálatosan könyörült rajtam, hiszen néhány nap múlva mégis fel-

vettek a gimnáziumba, az osztályban hívő fiúk is voltak, így velük közösem is lett. Akkor már tudtam, hogy az Úr az ő szolgálatára hívott el. Érettségi után a teológiára mehettam, és bekapcsolódtam az ébredés szolgálatába, majd református lelkész lehettem.

Áldott legyen az Úr, aki könyörült rajtam, felemelt a porból, és megajándékozott szolgálattal és sok-sok drága hívő testvérrel. Ő formálta a jövőmet és minden dolgomat. Amikor visszatekintek a 65 éve történt esemé-

nyekre, majd az azóta eltelt életemre, hálaadással állíthatom, hogy az Úr ajándékaival valóban bőségesen kipótolta az általam elveszítettnek vélt éveket!

„Áldjad lelkem az Urat, és egész bensőm az ő szent nevét! Áldjad lelkem az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled! Ő megbocsátja minden bűnöd, meggyógyítja minden betegségedet, megváltja életedet a sírtól, szeretettel és irgalommal koronáz meg. Betölti javival életedet, megújul ifjúságod, mint a sasé.” (Zsolt 103,1-5).

Asztalos Zoltán / Hajdúszoboszló

ÖRÖM A SZEGÉNYSÉGBEN

A hitetlen ember erre azonnal rávágna: ilyen nincs, ez fából vaskarika. Ki tud örülni a szegénységben? Hiszen a szegénység rettenetes, borzalmas dolog. A szegénységben legfeljebb sírni, panaszkodni, rosszabb esetben káromkodni lehet, vádolni mindent és mindenkit, amiért ebbe a helyzetbe jutottunk. Találkozunk is ezernyi olyan emberrel, akikből ömlik a szegénység miatti panasz és keserűség. Az utóbbi időkben, a demokrácia éveiben, a szegény vagy elszegényedő emberek utcára vonulnak, kiabálnak, randalíroznak, követelik a kormány lemondását, több fizetést, jobb munka- és életkörülményeket. A tv-híradókban, tudósításokban manapság naponta látunk ilyeneket.

A hívő emberben azonban ez is, mint minden egyéb, egészen másképpen csapódik le. A keresztyén ember máshogy hordozza a szegénységet. Ő tudja azt, hogy ez is a bűneset egyik következménye ebben a világban. Hiszen Isten nem szegénységre teremtette az embert, hanem egy szép kertbe helyezte, ahol, bár gondozni és vigyázni kellett a földet, de minden szükséges megvolt. Az első emberpár sem volt gazdag, de Istentől naponta megkapta mindazt, amire a teljes boldogsághoz szüksége volt. Teremtőjükkal rendezett kapcsolatban, egymással szeretetben, környezetükkel teljes harmóniában és békességben éltek. A bűneset azonban ezen a téren is óriási rontást végzett. Megjelent az önzés, a birtoklási vágy, a

hatalomra való törekvés. Az egyik ember kihasználta pozícióját a másikkal szemben, így ő meggazdagodott, a másik pedig elszegényedett. Az Ószövetségben a mózesi törvények gondoskodtak arról, hogy Izraelben ne lehessen tartós elszegényedés, erre rendeltetett a szombat-év és az elengedés éve, amikor a reménytelenül eladósodott, vagy magukat rabszolgának eladni kényszerülő emberek megszabadultak adósságuktól, illetve visszanyerték szabadságukat. Sajnos Isten választott népének történelme azt mutatja, hogy ezek a törvények legtöbbször kívánalmak maradtak, és nagyon ritka esetben alkalmazták őket.

Érdekes, hogy Jézus sem azzal kezdte a működését, hogy egy hatalmas szociális projekt keretében a gazdagokat megfosztotta a vagyonuktól, szétosztva azt a szegények között. Nem vett méterest a kezébe, hogy mindenkinek egyforma parcellát adjon a meglevő földterületből. Egyszer keményen elutasította annak az óhaját, aki kérte, hogy ossza meg közte és testvére közt a vagyont, mondván, őt senki sem tette bírónak, vagy osztóvá az emberek között. Egyetlen egy embertől kérte, hogy ossza szét a vagyonát a szegények között, de ezt is azért tette, mert látta, hogy ennek az ifjúnak a vagyon a bálványa, ami megakadályozza őt Isten országának a szolgálatában. Jézus olyan gazdaként beszélt Istenről, aki nem egyformán osztja a táalentumokat; egyiknek ötször többet ad, mint a

másiknak. Néhány példázat is beszél gazdag emberekről, akiknek tehető vagyonuk volt (a tékozló fiú atya, a hamis sáfár gazdája, a király, aki fiának menyegzőt készít). Jézus nem adott mértéket arra nézve, hogy ki a gazdag és ki a szegény, mert ezt nem tekintette az élet fontos kérdésének. Nyilván nem helyezte a szegénységet sem, hiszen többször jól tartotta az éhes tömeget, mivel nem volt enivalójuk. Az evangéliumokban inkább azt látjuk, hogy Jézus a gazdagságot illetve szegénységet egyfajta lelkiállapotnak tekinti. Az ő szemében a gazdagság egyfajta telhetetlenséget jelent. Azt nevezi gazdagnak, akinek az anyagi javak nyújtják a biztonságot és boldogságot. A gazdag ember szemében a legfőbb érték az arany, értékrendjében az anyagiak a lelkiek fölé kerekednek. Az ilyen ember nem jobb, igazabb, teljesebb életre vágyik, hanem csak több pénzre és vagyonra. Az életét lélek helyett arannyal méri. Ilyen értelemben lehet a szociálisan szegény is gazdag és a nagy vagyonnal rendelkező is szegény. A keresztyénség sohasem támadt a gazdagokra, nem vette el a vagyonukat, hogy a szegényeknek adja azt. Pál apostol pl. visszaküldte a szökött rabszolgát urához. De ahol a keresztyénség megjelent, ott mégis nagyon fontos változások történtek ilyen viszonylatban is, hiszen megszűnt a féktelen önzés, a másik ember kihasználása, ingyen való dolgoztatása, és így sok minden külső is átforma-

lódott. Az első gyülekezetekben a gazdag polgár és a nincstelen rabszolga egymás mellett ült, és testvérként fogadták el egymást.

Jézus a szegényeket sem zárja ki az örömből, a boldogságból, hiszen éppen ő az, aki a Hegyi Beszédben boldognak mondja őket, legyen szó lelki vagy anyagi természetű szegénységről. Ezt Jézus éppoly méltósággal mondta ki, mint ahogy a gutautótnak ezt megbocsáttattak neked a te bűneid. A szegények boldogok, és övék az Isten országa – mondja Jézus, de ezt mi nehezen akarjuk elhinni, mert minden tiltakozik bennünk ez ellen. Jézus mégis arra kér és indít az ő teljes hatalmával és tekintélyével, hogy higgyük el ezt neki. Ha nem ő mondaná, nem is lenne igaz. Krisztus nélkül egyáltalán nem lehetünk boldogok. Az ő személyét nélkülöző boldogság olyan, mint egy bezárt üzlet vitrinje: sok kívánatos dolog van benne, de csak a szem számára, az ember nem juthat hozzájuk. Olyan, mint a paradicsomkert a kiűzött első emberpár mögött, amit a kivont kardú angyal őrzött, hogy abba ne lehessen visszamenni.

Ismertünk olyan rendszert, amely földi paradicsomot ígért, de csak nyomorúság származott belőle. Az Igében az a Jézus ígéri nekünk az örömet, aki maga az öröm forrása. Csak az ő szájából hiteles a mondás, miszerint a szegények boldogok lehetnek, és a szegénységben is lehet örvendezni. A mi szegénységben megvalósuló örömnünknek drága ára van: ahhoz nagypéntek, vagyis Jézus kiomló vére kellett. Örömet és boldogságot szegénységben is, de gazdagságban is csak Krisztus adhat nekünk. Aki örülni akar, az Krisztushoz menjen, tőle kérje az örömet. Ezért nincs is veszedelmesebb dolog az ember számára, mint amikor Krisztus nélkül akar boldog lenni. A gazdagok közelebb kerülnek ehhez, mert örömpótlékok állnak rendelkezésükre. Ezért figyelmeztet Jézus arra, hogy a gazdagok nehezen mennek be az Isten országába, mert számukra a gazdagság elnyomja a Krisztus, a Megváltó iránti vágyukat. Jézus csak a gazdagoknak és a képmutató farizeusoknak kiáltott „jaj”-t. A farizeusok lelkiekben gondolták magukat gazdagnak, ezért nem

éreztek, hogy szükségük lenne Krisztusra, a földi javakban dúskálók pedig kincseikben látták boldogságukat, üdvösségüket. Jézus korában azok voltak a lelki szegények, akiknek nem volt lehetőségük az iskoláztatásra, tanulásra, egyszóval a kultúra elsajátítására. Őket azért vetették meg, mert nem tudták olvasni a törvényt. Az ilyen lelki szegények közé tartoztak a gyermekek is, akiket Jézus védelmébe vett, megáldott és példa gyanánt a felnőttek elé állította őket.

TŰRMEZEI ERZSÉBET ISTEN MŰHELYÉBEN

Olyan jó élni Isten műhelyében,
ott formálatni hűséges kezében
kemény vésővel, döngő kalapáccsal,
szerető, szelíd, szent simogatással.

Látni, hogy íme, szobrok száza
készül,
néhány vonással naponta egészül.
A Mester keze percre sem pihen meg.
Eszközei munkálnak, nem pihennek.

Tudni, hogy kemény, ormótlan kő
voltam,
akaratjára soha nem hajoltam,
dacos énemről lepattant a véső.
És hálát adni, hogy még
most se késő.

Csodálni Őt, amint szeretve fárad,
amint nem sajnál drága életarat
odaadni értem és odaadni másért:
egy megtörésért, hozzáfordulásért.

Csodálni Őt, ki annyi büszke lelket
szeretetével örök rabul ejtett.
Sziklatömböket döntött le a porba,
hogy átformálja szépséges szoborba.

Igen, csodálom Őt.
Csak Őt csodálom.

A szegénységben való örömet egy családi példával szeretném illusztrálni.

Édesanyám gazdag családba született, édesapja jómódú gazdaember volt Nyíregyháza környékén, s amikor jött a kommunizmus, vagyonát ügyesen mentette át ingatlanokba. Édesanyám tanítónői diplomát szerzett a debreceni Dóczy tanítóképzőn, és jól fizetett

állása volt. 1942-ben került Szatmárnémeti mellé egy nagyközségbe, ami akkor a bécsi döntés nyomán Magyarországhoz tartozott. Így ismerkedett meg édesapámmal, aki súlyos beteg, azonfelül koldusszegény családból származott. Még cipője és egy jobb rend ruhája sem volt. Hat és fél évig várakoztak vőlegényként menyasszonyként egymásra, hiszen időközben azt a részt újra Romániához csatolták, s ez édesanyámat éppen Magyarországon érte. Férjét, édesapámat másfél évi házasság után letartóztatták és vallási izgatás vádjával 12 évre elítélték. Ő egyedül maradt két pici gyermekkel. Tanítónői állásából elbocsátották, mivel nem volt hajlandó papíron elválni politikai fogoly férjétől, pedig ezzel megmenthette volna az állását. Emberileg iszonyatos szegénységre és éhhalálra volt ítélve két gyermekével együtt. De édesanyám abban az elkésérítő helyzetben sem esett kétségbe, hanem Istenben bízott, akiről hitte, hogy nem hagyja el, és gondot visel róla. Nem csak imádkozott, hanem tett is ezért. Bár soha sem volt kezében tű és gyűszű, megtanult varrni, s a környék egyik leghíresebb és legügyesebb varrónője lett. Ezzel annyi pénzt tudott keresni, hogy nem csak családját mentette meg a nélkülözéstől, hanem más, hasonló helyzetben levő családokon is segített, akik még nehezebb helyzetben éltek; a legtöbbet a Visky családon segített, akiket Óromániába deportáltak. Emellett olyannyira derűsen élt, hogy az emberek nem akarták elhinni, hogy semmit sem tud a férjéről. Nem értették, hogyan tud valaki mosolyogni, nevetni is ilyen helyzetben. Édesanyám és a bibliai Ruth példája is azt mutatja, hogy a szegénységbe nem szabad belenyugodni úgy, mint megváltozhatatlan végzetbe, hanem az Úrba vetett bizalom nyomán meg kell tennie az embernek, amit lehet. Ő is vallhatta Pállal: „Tudok szűkölködni és tudok bővölködni is, egészen be vagyok avatva mindenbe, jóllakásba és éhezésbe, a bővölködésbe és a nélkülözésbe egyaránt. Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem” (Fil 4,12-13).

Lőrincz István / Marosvásárhely

AZ ÚRÉRT SZENVEDÉS ÖRÖME

„És ömlött az eső, és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba: de nem dőlt össze: mert kősziklára építettet.” (Mt 7,25)

A miskolci CE közösség tagjai voltunk. Vőlegényem, Andrassy Kálmán, a miskolci pénzügyőrségen dolgozott. A városban olyan lelkigondozók vigyáztak ránk, akik tanítottak a Krisztus követésére; fogták a kezünket, vezettek, támogattak, őriztek. Jelszavuk ez volt: „Mindent vállalni Krisztusért.”

1944-ben hozzánk is elért a háború, minket ez az Ige erősített: „mert nem tisztátalanságra, hanem szentségre hívtott el minket az Isten” (1Thessz 4,7). Vőlegényemet Mezőcsátra helyezték át, ahol is 1945. február 1-jén megtartottuk az esküvőnket. Csáton beépültünk a gyülekezetbe, és szolgálatot vállaltunk. Később bejelentkeztünk a lelkész úrhoz, és kérdeztük tőle, hogy lehetne-e evangélicáció a gyülekezetben. Mi az, fiaim? Elmagyaráztuk, és ő ezután megengedte. Mindenható hívogató plakátokat ragasztgattunk ki: Jézus hív, keres téged stb. Isten különösen is jelen volt Lelke által az evangélicáción. Büttösi János lelkész hirdette az Igét egész héten. Erőteljesen fújt az ébredés szele, a szántásból, vetésből hazatérő gazdák a szekérrel a templom mellé álltak, és bejöttek az Igét hallgatni. Többen meg is tértek. Pl. az egyik 600 holdas nagygazda, Pataki Gyula bácsi igazi testvérünké lett. Isten népe ezután is szaporodott, hiszen folyamatosan evangélicizáltunk, a bibliaórákat pedig már a fiatalabb lelkész tartotta, aki közben Isten gyermeke lett.

De egyre jobban erősödött az ellenség is. Kálmánt figyelmeztették a felettesei, hogy hagyja abba a vallásoskodást, mert az állásába fog kerülni. Ránk ragasztották a címkét, hogy klerikális reakciósook vagyunk, a papok dirigálnak nekünk. És egyre többször figyelmeztették, hogy megjárja, ha nem hagyja abba. A pénzügyőr feleségek gúnyosan mondogatták nekem is, hogy „szégyelljük, hogy közénk tartozol”.

Négy év múlva, 1950-ben több mint harminc lelki testvérünk volt már Mezőcsáton, amikor férjemet áthelyezték Tokajba. Költözésünknel, a vonatindulás előtt énekszóval búcsúztak tőlünk testvéreink. Nehéz volt a mi szívünk is. Tokajban, a kollégák megalázó módon fogadták a hívő fináncot, akit előző szolgálati helyén énekszóval búcsúztattak. Lakást kellett volna biztosítani részünkre, de ezt nem tették meg. A zsidó iskolában a rabbi által hátrahagyott bogaras lakásba költözhetünk be. Hívó édesanyám is velünk élt már, ő is belerendült a viszonyokba. Közben négy lakást is felkínáltak a tokaji egyháztagok, de azokat másoknak utalta ki a hatóság. És ekkor az egyik jóakarónk elmondta, hogy egy ügyvéd menekül Tokajból. Éjjélkor költözik majd ki, mi pedig éjjél után beköltözhetnénk az elhagyott lakásba. Így is történt.

Ott született meg az egyik kisfiunk. Boldogok és hálásak voltunk a megoldásért drága Urunknak.

1951 végén az egyik nap jött haza férjem a szolgálatból, kedvesen átölelt és megcsókolt, majd azt mondta: Ne ijedj meg, de már nem vagyok pénzügyőr, a fegyveremet le kellett adnom. Megdöbbsentem a hír hallatán, s amikor felocsúdtam a valóságra, együtt énekeltek a kedves ébredési éneket: „Az Úr szeretete által jó lesz minden, ha övé vagy, szólj úgy bátran: Jó lesz minden!” Az ének közben a keserűség örömmé változott számunkra.

A tokaji parancsnokok megtudták, hogy Kálmán a tarcali Nemzetes Andrassy Dániel unokája, ezért kuláknak minősítették férjemet, akivel ezek után bántak el ilyen módon. Hátrátétel, megaláztatás kísért bennünket. Kezdetben még munkát sem vállalhatott. De mi bízunk Isten segítségében.

Később, Miskolcon, a Bányagépjavító Vállalatnál szerszámléptárosként dolgozhatott, én pedig elmentem napszámba szőlőt kötni, de mivel a permetlé hordásért 10 Ft-tal többet adtak, így a hátamon hordtam a permetlevet a munkásoknak. Szerettem dolgozni, erős

voltam, Mennyei Atyám mindenben segített. Kálmánt Miskolcra áthelyezték Rudabányára telepvezetőnek. Kéthetenként járhatott haza, Tokajba, hosszú és fárasztó utazással. Ez az időszak viharossá és hullám-vetetté tette életünket külsőleg, de Isten keze erős, szeretete pedig fenséges maradt számunkra. Ezért nem keseredtünk el. Az Úr megpróbált, de nem hagyott mágunkra. 1954-ben is született kisfiunk, de őt egyhetes korában haza is vitte az Úr. Ennek okán is sokan csúfoltak bennünket: Imádkozhattok, járhattok a templomba, mégis büntet az Isten benneteket – mondták. Valóban fájó és nehéz szívvel hallgattuk a csúfolódókat, de Isten bizonyította számunkra az Ige valóságát, hogy „ő megsebez, de be is kötöz”. Szent az ő akarata. A harmadik kisfiunk 1957-ben született meg.

Rudabányáról Kazincbarcikára, a városgazdálkodáshoz került a férjem, ahol belső ellenőr lett. Mi, a két gyerekekkel és édesanyámmal 1964-ben költözhetünk Tokajból Kazincbarcikára. Kálmán nem sokáig lehetett ellenőr, mivel becsületes volt, ezért a raktárba helyezték őt, s mindig alsóbb és alsóbb beosztásba került. Nyugdíjazás előtt fizetésemelést vagy jutalmat kért, de mint addig, akkor sem kapott. 1976-ban mehetett nyugdíjba.

Közben pedig Istentől ajándékba kaptuk a barcikai gyülekezetet, ahol szintén megáldott és felhasznált bennünket az ő országa építésében.

Közös életünk nyomorúságos és viszontagságos külső körülményei közt mindig Atyánk gazdag szeretete erősített bennünket, így lett számunkra közös örömmé a szenvedés. Amikor úgy tűnhetett, hogy a világ sikeresen ellehetetlenítette életünket, az Úr mindig sziklát adott lábaink alá! Az övé, és az ő fiáé, Jézus Krisztusé, Megváltónké mindenért a dicsőség!

„Ne vess el engem az én vénségem idején, amikor elfogy az én erőm.” (Zsolt 71,9)

Tisztelettel és szeretettel:
özv. Andrassy Kálmáné /
Kazincbarcika

A LELKI TESTVÉREK ÖRÖME

Az embereket rabságban tartja a fogyasztói társadalom, ami az öröm iránti vágyukra épít, és ezt használja ki. A plakátok, újságok is tele vannak mosolygó, vidám és örvendező emberek képeivel. A reklámokat figyelő emberek pedig elhiszik, hogy a vásárlás teszi őket boldoggá.

A gyülekezeti alkalmakra utazva, általában az Örs vezér téri végállomáson szállunk be a metróba. Utastársaink többsége fiatal, kezük csomagokkal van tele, láthatóan „jól bevásároltak”. Legtöbbjük az IKEA áruházból érkezett hatalmas papírszatyrokkaival, amelyekben mindenféle földi jó lapul, pl. kosárkészletek, üres tároló dobozok, kartonok stb.

Egyszer az egyik anyuka tükröt szorongatott a kezében. Gyorsan kivette gyermekét a kocsiból, mert a tükörnek kell a hely. A kicsi ezt sírva nyugtázta, mert állni kényszerült, pedig fáradt volt. Reggel bizonyára korán kelt, hogy a család együtt élhesse át a vásárlás örömét.

Sajnáltam a kisgyereket. A megvásárolt kincsek nagyon fontosak lehetnek, aminek mindenki örül – az ő kivételével. A felnőttek boldogok, mert már nekik is megvan az, ami a reklámok szerint kihagyhatatlan. Azt azonban nem tudják, hogy a pillanatnyi örömök rabságában élnek.

Fáj a szívem: Uram, mi lesz velük? Eszembe jut, hogy mi, hívő emberként már ismerjük, hogy hol kell majd kiszállnunk a metróból. Nekünk már van igazi célunk, valódi örömünk, de ők honnan ismernék a valóságos öröm helyét?

A világ forgatagában nem hallják a karácsonyi örömhírt, Isten testté lételét. Nem ismerik a vásárnapban a feltámadás

ÉGERHÁZI LÁSZLÓ: KÖSZÖNTŐ

Eljöttünk, mert meghívtatok,
Ajtót, szívet nyitottatok.
Adtatok testünknek kenyeret,
Ehettünk mindenkől eleget.

Bőven volt itt lelki kenyér,
Fényt szórt az Ige szerteszét.
S e drága nap végefelé,
Készülődünk hazafelé.

Köszönjük, amit adtatok,
Isten érte adódotok,
Mert nem adhat Istennek ember,
Hogy vissza ne kapná ezerszer.

Adós az Úr! Furcsa egy szó.
Mindent Ő ad, ami csak jó.
Csak Őt illeti érte hála,
s ez fakadjon bennünk fel ma.

Adós az Úr! Hajolj földig,
Úgy menj el a Golgotáig!
Nézzed az Úr kezét, fejét,
Tátongó, mély, sötét sebét!

Boldog vagy, ha átérezed,
Ő fizetett így érted!
Jól ügyelj: te adós ne légy,
Életed add Néki ezért!

Ezzel búcsúzzunk tőletek,
Urunk áldjon meg titeket!

örömét. Sosem értették meg a megváltás üzenetét, az evangéliumot, és a menny örömét egy bűnös ember megtérésén.

Urunk, adj nekünk, hívő embereknek missziós lelkületet, és használj bennün-

ket országod építésére, hogy továbbadhassuk nekik az evangéliumot!

Közben, útitársként több kedves gyülekezeti testvér is csatlakozott hozzánk, és most már a találkozás közös öröme töltött be bennünket, miközben a gyülekezeti életről beszélgettünk.

Megérkezve a templomba, egy egészen más világ vett körül bennünket: a testvérszeretet világa, a gyülekezet, ahol repesve várjuk az Úrral való találkozást, együttlétet, mert a hívő emberek legfőbb öröme az Isten jelenléte. Ez a bennünk lakozó Lélek öröme, aki felébreszti az isteni szeretetet testvéreink, embertársaink, családjaink iránt, és végtelen hálára indít Isten felé.

A hívő ember számára fontos a gyülekezet: ott munkálkodik, serénykedik, kész cselekedni Megváltója akaratát, és annak javát. Ha a közösség egy tagja beteg vagy nélkülöz, együtt szenved vagy nélkülöz vele, megosztva fölöslegét, vagyonát, szívét, amely mindig nyitott az Igére. Tudja: ha Jézus hívja, mozdulnia kell. Mert ha megy, hamarabb felépül lelki háza, ha nem indul, az építkezés leáll. Félig kész, vagy el sem kezdett házban pedig nem lehet lakni. „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.” (Zsolt 127,1)

A keresztyén ember öröme, hogy Isten országának építője és építőköve lehet. „Abban telik kedvem, Istenem, hogy akaratodat teljesítsem, törvényed szívemben van. Nem titkolom el szeretetedet és hűségedet a nagy gyülekezet előtt.” (Zsolt 40, 9.11)

De jó, hogy Isten szeretetétől senki és semmi sem szakíthat el bennünket!

Foît Rainerné / Budapest

URALKODIK AZ ÚR!

A Szentháromság Isten gondoskodott arról, hogy a Bibliának szinte minden lapján találkozunk azzal a ténnyel, hogy ő a mindenség egyedüli királya. Királyi vonásai egytől egyig tökéletesek, és csodálatos harmóniában egyesülnek személyében: ő a szent, a hatalmas, a mindenhol jelenlévő, a senkitől

nem függő, az örök, az igazság, a kegyelem, a bölcsesség. Ilyen felfoghatatlanul tökéletes kormányzóként irányítja az egész – általa teremtett – mindenséget: mind a számunkra láthatatlan (angyalok, Sátán, démonok, holtak lelkei), mind az érzékelhető, látható világot, a mikro- és makrokozmoszt

(anyagot, a természeti törvényeket, növényeket, állatokat, embereket). Nem passzív elszenvedője az eseményeknek, hanem ellenkezőleg: mindent kézben tart, és szüntelen aktivitással uralja a teremtettséget. Nincs senki és semmi, aki és ami független lenne tőle. Mind-egy, hogy valaki hisz-e benne, vagy

éppen gyűlöli őt – hívei és gyűlölői is uralma alatt állnak, tőle függenek. Ő áll minden jó és rossz esemény mögött, ezért királyi dicsősége már most mindent áthat, még akkor is, ha ezt nem látja vakai szemünk. Istennek nem volt, nincs és nem is lesz soha riválisa. Nincs, aki megghiúsíthatná akarata megvalósulását, akárcsak a legkisebb mértékben megnehezíthetné céljainak elérését. Olyan személy vagy erő sincs, aki manipulálhatná, aki hathatna rá, aki bármi is befolyásolhatná, vagy olyan dolgokra kényszeríthetné, amit ő nem akar. A Biblia lapjain ott tündököl leírhatatlan dicsőségű, felfoghatatlan szépségű egyeduralgukodónk.

Amikor Isten, Jézus Krisztusban megjelent ezen a földön, akkor a tér-idő történelmi színpadán bemutatta mindennek feletti hatalmát. Nyilvánvalóvá tette, még ha úgy tűnt is, hogy elrejt. Ámde újra meg újra elővillant Jézus mérhetetlen királyi hatalma. Erőfeszítés nélkül győzte le a sátánt, a démoni erőket, a betegségeket, játszi könnyedséggel teremtett a semmiből, uralkodott a természeti törvények felett. Királyi hatalommal bocsátotta meg a bűnt. Legyőzte a sötét halált. Tehát Isten a tér és idő keretei között, a názáreti Jézus személyében mutatta be az emberiség számára határtalan hatalmát, amit ezután a szemtanúk és az ihletett írók által írásban is rögzített az Újszövetség 27 könyvében, hogy így mi is megismerjük és higgyük.

Isten arról biztosít minket a Szentírásban, hogy az általa alkotott mindenséget, az első pillanattól kezdve, az általa meghatározott úton, az általa kitűzött végcél felé ellenállhatatlanul vezet. Ez a végcél nem más, minthogy Isten újra megdicsőítse önmagát a mindenségben. A teremtés után az egész teremtettség tökéletes, zavartalan összhangban állt Isten lényével – így minden teremtményében felragyogott fenséges dicsősége. A történelmi bűneset megzavarta ezt az idilli állapotot. Isten azonban már a bűneset előtt elhatározta, hogy annak minden káros következményét kiküszöböli, és újra felragyogtatja dicsőségét a mindenségben. Azért, hogy ez a maga rendelt idejében megtörténjen, a zsidó nép soraiból testileg elő kellett lépnie a Messiásnak, Jézusnak. Az ő emberré

létele, tökéletesen bűntelen élete, engesztelő kereszthalála – a megváltás – előfeltétele volt annak, hogy Isten dicsősége újra töretlenül felragyoghasson a vele harmonizáló mindenségben. Jézus teljesítette küldetését – ezért az Isten feltámasztotta a halálból, és megdicsőítette őt: a maga jobbjára ültette, teljhatalmat adott számára, hogy Isten-

Dicsérjük hálaadással az egy Fővalóságot, Ki hűséges gondtartással vezérli e világot. Megtartatik Általa, amit teremtett vala. Ami kezdetben volt, ma is megvan és nincs egy híja is.

Tud, mint tőle készült művet, minden dolgot egyenként. Szálanként lát minden füvet és minden port szemenként. Úgy vigyáz szeme földi teremtésire, hogy mind megalégül épen, magához illendőképpen.

E világnak történelmi lesznek akaratajából, nem a szerencse vezet azokat csak vaktából, hanem úgy mennek végbe a földön és az égbe, amint szájából kijönnek az egy fő gondviselőnek.

Ha hát Tőle kívánatos jókat áldásul vészek, jóvoltának háládatos megismerője lések, ha rám nyavalyát ereszt, rajtam lévén a kereszt, bár hogy könnyítsem nincs módom: ellene nem zúgolodom.”

(Ref. énekeskönyv 268. dicséret,
Lengyel József, 1770-1822)

ként, Isten nevében uralja a mindenséget. Jézussal ebben a minőségében találkozunk a Jelenések könyvének ötödik részében. Innen tudjuk, hogy ő, egyszerre és egyidőben oroszlán- és báránytermészetű királyként uralkodik a mindenség felett. Oroszlán-természetű, aki félelmetes erővel bír, és akinek ellenségei joggal remeghetnek. Báránytermészetű, aki szelíd alázattal feláldozta magát övéinek üdvösségéért, és végtelenül gyengéd megváltottaihoz. Uralma már most valóságos és tökéletes, ami nyilvánvaló a menny és a pokol, de földön élő hívei számára is. Csupán azok előtt van rejtve ez a ha-

talom, akik tagadják és ellenállnak neki. Ez így is marad második, dicsőséges eljöveteleig. Akkor feltámasztja a holtakat, s megtartja az utolsó ítéletet. Annak során halálos ellenségeit igazságos ítélettel sújtja, és örökre elkárkoztatja, Isten választottait, megváltottjait pedig kegyelemből üdvözíti. Végül Jézus „átadja az országot az Istennek és Atyának...”. Megtörténik a világ újjáteremtése. Isten megalkotja azt az új világot, amiben ő lesz „minden mindenben” (1Kor 15,25k). Ez lesz a teremtettség végleges „aranykora”, amelynek csodáit ótestamentumi próféciákban közölte Isten, és aminek viszonyaiba Jézus csodái engedtek bepillantást. Az első ég és föld elmúlik, helyük sem marad meg, ellenben ott lesz az új ég és föld, amiben igazság lakozik, és ahol újra felragyog a maga töretlen fényében Isten dicsősége.

Isten akarata az, hogy Jézus visszajöveteléig hirdessék az Istennek, Jézusnak és Isten országának evangéliumát. Ez az az eszköz, ami által a Szentlélek Isten összegyűjti Isten választottait, Jézus megváltottait az Egyházba. Mindenkinek hallania kell, hogy Jézus Krisztus Megváltó, aki megváltotta a bűnösöket, és aki Úr a mindenség felett! A bűnösöknek hallaniuk kell, hogy a Megváltó Úr Jézus hívja őket a megtérésre, a hitre, a neki való engedelmességre. Aki hisz őbenne, és aláveti magát szereteturalmának, az a benne uralkodó Istennek vetette alá magát. Aki pedig elutasítja, az a benne uralkodó Istent utasítja el. Így gyűlik össze a megváltottak serege, amely Istenben gyönyörködik, őt tiszteli, igyekszik neki engedni, és őt hirdeti egy olyan világban, amely megveti és nem törődik vele – de amely ennek ellenére az ő uralma alatt áll.

Ha az Írás kinyilatkoztatásaiba vetett hittel elfogadjuk Isten király-voltának tényét, akkor ez a hitismeret mély hatást gyakorol szívünkre. E hatások közül hadd emeljek ki néhányat! Az ember megértheti, hogy a legnagyobb bűn, amit elkövethet az, ha nem ismeri el Istent annak, aki. Sőt, azzal, hogy Isten helyett önmagát állítja élete központjába – mintegy saját istenének tekintve önmagát – a legnagyobb bűnt követi el. Isten fenséges lényé leleplezi mérhetetlen pimaszságunkat, hiúsá-

gunkat, gőgünket, felfuvalkodottságunkat, beképzeltségünket. Ugyanakkor jelenlétében megvilágosodhat előttünk az is, hogy Isten törvénye – a tízparancsolat – a világ Urának legbensőbb lényét és akaratát kifejező törvény. Ha pedig ezt a törvényt – „nagykorú, autonóm emberként” – felülírjuk a magunk éppen aktuálisnak ítélt törvényei szerint, az nem más, mint istentelenségünk kézzelfogható bizonyítéka. Az emberek Isten ellen való lázadása érhető tetten abban is, ahogyan a nemekről, házasságról, családról, abortuszról gondolkodnak, sok esetben nyilatkoznak, s nem utolsó sorban: ahogyan élnek. Isten fenséges fényében az ember arra is ráébredhet, hogy önistenítő, autonóm személyként – Isten részéről – egyetlen egy dologra méltó: Isten haragjára, ami egyet jelent a kárhozattal. Az Uraknak Ura jelenlétében a maga nyomorult voltára rádöbbenő emberen a legnagyobb rémület vehet erőt – tudva, hogy Isten haragja alatt él, s kárhozat vár rá. Így a büszke lázadót önismeretre, bűnismetre, kárhozat-bizonyosságra juttatja, s megalázza Isten fensége. Rádöbbenhet Isten előtti kicsiny voltára, és arra, hogy önistenítő istentelensége szomorú örök sorsra kárhoztatja. Akire azonban mindez valóban ránehezedett Isten jelenlétében, annak számára nagy-nagy örömhír, hogy a Királyok Királya kizárólag Jézus tökéletes keresztdozatáért teljes amnesztiát hirdetett az ellene lázadóknak, és ezt nem vonta vissza. Irgalmasan megbocsátott, és visszafogadja a megtérőket, nem kívánva tőlük semmilyen előfeltétel teljesítését. Szeretetből fiaiként és lányaiként a legbensőbb közösségben lehetnek vele, édesapjuknak szólítva őt. Miután az ember felismeri és elismeri Isten mérhetetlen felségét, szentségét, igazságát és irgalmasságát, azután megtalálja az őt megillető helyet a mindenségben: Isten és emberek előtt is. Kijózanodik önistenítéséből, önimádatából, én-központú, önmegvalósító és mérhetetlenül boldogtalan életéből, és visszatalál helyére: elkezd Isten isteníteni, odafigyel kijelentett királyi akaratára, és törekszik hitből, szeretetből, istenfélelemmel – a Szentlélek Isten vezetésével – élni, megtagadva

korábbi önmagát. A lényeg, hogy az Úr maga munkálja a bűnösben azt, hogy elforduljon korábbi önmagától, megváltoztassa gondolkodását, és elkezdje hódolattal magasztalni és áldani Istent, a Királyok Királyát, aki Jézus Krisztus életének feláldozása folytán neki is édesatyjává lett. Az ilyen hívők nagy-szerű tapasztalata, hogy az Isten előtti meghajlás a boldogság forrása. A felséges Isten nem boldogtalan, hanem kiteljesedett életűvé teszi azokat, akik lélekben és igazságban imádják őt. Isten fenségének elismerése és boldogságunk nem ellentétes dolgok, hanem az előbbi alapja az utóbbinak. Az Isten dicsőségét felismerő ember előtt az is világos lesz, hogy Istennek felelős minden gondolatáért, szaváért, tettéért. Mert az Úr mindenképp feletti uralkodása nem szünteti meg a hívő ember egyéni szabadságát és felelősségét, sőt, még fokozza azokat! A keresztyén ember nem látszólagos, hanem valóságos felelősséget él át Isten előtt. Isten sem gyermekei, sem ellensége felett nem úgy uralkodik, hogy bárkire ráerőszakolná akaratát, vagy olyan cselekedetre kényszerítené, amit az nem akar megtenni. Az Úr nem számolja fel az egyén szabadságát és felelősségét, hanem tudatja vele akaratát, és tudatosítja felelősségét.

Isten Uraknak Ura volta felismerésének velejárója az istenfélelem. Bármilyen erős szeretetkapcsolatba is kerül az ember Istennel, mégsem áll vele továbbra sem azonos szinten. Isten és a hozzá tért ember közt nem szűnik meg az a mérhetetlen különbség, ami a teremtő és teremtmény közt fennáll.

Isten dicsőségének felismerése – a Szentírás alapján – egyet jelent szépséggel megismerésével is, ami örömet kelt a hívőben. Ezt az igazi keresztyén tapasztalatot csakis ez a megismerés képes kiváltani bennünk. Így szívünk semmi taszítót nem lát már pl. Isten szuverén uralmában, hanem az is kedvessé lesz előttünk. Nem rémülünk halálra végtelen hatalmától, mert az szeretetre méltóvá válik számunkra. Örömmel tölt el, amikor előtte állunk imádságban, és szentségéről, igazságosságáról, szeretetéről gondolkodunk. Ilyenkor a menny öröme hatja át Isten csodálónak szívét.

Említés nélkül hagyhatom-e, hogy aki hiszi az Urak Urát, annak szíve szent békességet is talál e világ sokféle – egyébként félelemre is okot adó – eseményét tapasztalva. Hiszen, akik hiszik, hogy a világ legfelsőbb kormányzója az Úr, azok tudják, hogy biztos kézben van egyéni, családi, nemzeti sorsuk; az egész világ történelme. Az így gondolkodó hívők nem tartanak a „sorstól, véletlentől”, és nem félnek a háttérben meghúzódó titkos összeesküvésektől sem. Hiszen tudják, hogy bár a föld hatalmasai összefoghatnak, és titkos terveket szőhetnek a világuralom megszerzésére, de tervük csak Isten terveinek a megvalósulását szolgálja, ha pedig nem azt szolgálná, akkor ő nem is fogja engedni azok valóra válását. Isten megnyugtatja fenségének szemlélőit és imádoit. Sőt, a misszióra is indítja őket. Jól tudják, hogy milyen fenséges az ő Istenük, és nincs mitől félniük akkor, amikor róla, mint szent, igazságos, szerető, mindenható Királyról biznyságot tesznek. Akinek ilyen ura van, annak nem kell félnen visszahúzódnia és észrevétlenülé válnia. Éppen ellenkezőleg: bátran szólhat minden hívő az ő nevében, mert királyi küldött, Isten országának állampolgára! Feladata, hogy az Úr Jézus akarata szerint éljen, annak engedjen, amit a Bibliából ismer meg. Hogy az Úr Jézus Krisztus evangéliumát hirdesse, ami némelyeknek halál illata halálra, másoknak élet illata életre!

Nem feladata viszont a földi élet, a kultúra különböző részeinek keresztyénné tétele („transzformálása”) egy sajátos evangélizációs eszköztár alkalmazásával, ahogy a dominionista tévtan hirdeti. Szükségtelen hangsúlyozni, hogy az evangélium tolmácsolására is kihat az, ha valaki látja, és örömmel csodálja, imádjá a felséges Istent. Aki hódol neki, az nem képes emberköz-pontúan magyarázni az evangéliumot – mert tudja, hogy az örömhír elsősorban Isten dicsőségét szolgálja, és csak másodsorban a bűnös egyén üdvösségét! Manapság különösen is hangsúlyoznunk kellene, hogy Isten minden teremtett hatalmasság felett álló Úr! A Szentháromság Isten fenségének kell áthatnia biznyságtételeink és igehirdetésünk atmoszféráját. Ha a család, munka, szabadidő, barátságok, nehézsé-

gek, járványok, éhség, háborúk, tragédiák, depresszió, szegénység hétköznapi problémáiról beszélünk, akkor ezekről is az ő trónja előtt, dicsőségének fényében kell szólnunk, rámutatva szentségére, igazságosságára és irgalmas szeretetére is! Így Isten választottai nem fogsikorgatva, hanem örömmel hódolnak meg előtte. Természetesen csak

akkor tudunk róla így beszélni, ha előbb minket is átjár Urunk csodálata, imádata és a benne való öröm.

Szeretnék rámutatni arra is, hogy az Úristen fenségének, szépségének látása felkelti bennünk azt a szent vágyat, hogy mielőbb eljussunk országába és láthassuk a Királyok Királyának dicsőségét, legalább „királyi palástja szegé-

lyét”, ami betölti a mennyei templomot. Szentséges ígéretei pedig táplálják ezt a vágyunkat. Tudjuk, hogy eljön majd az a nap, amikor az újjáteremtett minden – jelenleg még elképzelhetetlen – viszonyai közt Isten királyi dicsősége mindent – még bennünket is – maradéktalanul áthat majd.

Sípos Ete Zoltán / Szeged

BOLDOG, SZABAD ÉLET (LÁTOGATÓBAN A 91 ÉVES ZSUZSIKA NÉNINÉL)

Különleges ajándék volt számomra az a találkozás, amelyre Albertirsán, Zila Károlyné otthonában került sor.

Zsuzsika néni mosolyogva tessékkel az otthonába, verandája tele van növényekkel. A nagy házban már csak egyedül él, de folyamatosan jönnek hozzá tanácsot kérni, beszélgetni, imádkozni, és még ő is látogatja a rászorulókat. Januárban volt 91 éves – törékeny lényéből árad a derű, bámulatra méltó, ahogyan hosszú életének eseményeire emlékszik; embe-
rekre, nevekre. 61 éve jár az Úr útján!

– *Legutóbb Berekfürdőn hallhatták Zsuzsika néni bizonyágtételét a konferencia résztvevői.*

– Első nap mindenki bemutatkozott, én annyit mondtam magamról, hogy a hívó élet boldog, szabad élet! A konferencia vezetőjeként fiam szavamon fogott, és felkért az egyik esti bizonyágtételre, amelyben arról is számot adtam, hogyan vitt át az én Uram a veszteségeken, tragédiákon.

– *Ezt én is szeretném megismerni, hiszen példa lehet sokunk számára – de először repüljünk vissza az időben a kezdetekhez!*

– Cegléden konfirmáltam dr. Czeglédy Sándor lelkészsége alatt, a lányórákon is részt vettem, de barátnőimmal, lánytestvéreimmal moziba, tánciskolába is jártunk, valami mégis hiányzott az életemből. Aztán megismerkedtem Zila Károly kádármesterrel, összeházasodtunk, és Albertirsára költöztem. Jött a háború, a férjem a Donnál harcolt, sebesülten került haza. Az első fiunk 1944-ben született, már a kórházba sem tudtam bejutni, mert az udvarunkon állt a német tank, a vasúton túlról pedig lőt-

tek az oroszok. A férjemet tartalékosként állandóan behívták, minden bizonytalan volt, de aztán újra kezdődött az élet. Később megszületett a második fiunk, ennek ellenére továbbra is nyomasztott az a bizonyos hiányérzet, aminek nem tudtam az okát. A nagy fordulatot az hozta, hogy elhívtak 1951 márciusában Budapestre, Zsindelyné Tüdős Klára Istenhegyi úti házába, ahol asszonyoknak szerveztek csendeshetet. Bemutatkozásakor azt mondtam, azért vagyok itt, mert rábeszéltek; nekem ugyanis nincsenek bűneim. Milyen neveltséges lehettem – néz rám mosolyogva. Amikor elkezdődtek az igehirdetések, én mindegyiket végigsírtam. Az egyik szünetben odajött hozzám Szegedy Erzsébet diakonissza testvér, és beszélgetni kezdtünk... Ezen a héten fogadtam be Jézust a szívembe. A férjemnek küldtem egy képeslapot, amelyben azt írtam, megtaláltam a Mennyországot, és ha ők nem lennének, nem is mennék haza! Elkezdődött az új életem, megszűnt a hiányérzet. Később Szegedy Erzsébet lejárt ide alkalmakat tartani, vittem őt mindenhová.

– *Milyen különösek az Úr útjai! Szegedy Erzsébet 30 évvel később nekem is lelkigondozóm volt. De visszatérve: férje mit szólt a nagy változáshoz?*

– Az Úr nagyon kegyelmes volt hozzám, mert rövidesen ő is megtért egy konferencián. Majd a testvéreim is, sorban. 1957-ben indította el Trausch Liza a torbágyi missziót, a férjemmel mindketten ott voltunk. Liza fontosnak tartotta, hogy minden faluban legyen valaki, aki felelős az emberekért. Sokunkra terhelte rá ezt a feladatot, mi is komolyan

vettük. Férjem a 60-as évekig önálló kisiparos volt, és a műhelye meszelt falára Zsoltárokat, Igéket írt fel – mindenki láthatta, aki betért hozzá, majd ez alapján lehetett fontos lelki dolgokról is beszélgetni. Mindig voltak ipari tanulói, akiket családtagként kezeltünk, bőven volt tehát feladatom a főzéssel, a ház körüli munkákban és a férjem titkárnőjeként is. A család tovább gyarapodott, mert most már nem az volt a kérdés, hogy mit akarok én, hanem, mit akar az Úr. Még három gyermekünk született. A férjem azt mondta: a többi iparos szépen gyarapszik, én pedig csak pelenkára és babakocsira dolgozom. Az ötödik gyermekünket 44 évesen, szívbetegen vállaltam.

– *Úgy tudom, csendesnapokat, ifjúsági alkalmakat is szerveztek a házukban. A kommunista rendszer alatt nem gyűlt meg a bajuk a hatóságokkal?*

– Az Úr mindig megőrizte, befedezte az alkalmainkat. Egyszer például Péter fiam teológus társai voltak nálunk, jött a „hatóság”: „Milyen összejövettel tartanak?” „A fiam barátai segítenek a ház körül, krumplit szednek, fát vágnak” – válaszoltuk, és ez részben igaz volt, csak persze Igét is olvastunk, és imádkoztunk. A férjem születésnapján és a házassági évfordulónkon, meg újévkor szerveztünk csendesnapokat, mindig tele volt a ház. Egyébként reggelente Bibliával, imádsággal kezdtük a napot, igyekeztünk a gyermekeinket hitben nevelni. Életem vezér Igéje: „... mint szomorkodók, de mindig örvendezők, mint szegények, de sokakat gazdagítók, mint akiknek nincsen semmijük, és akiké mégis minden” (2Kor 6,10).

Sok bánat, megpróbáltatás is ért. Egyik fiunk kicsi korában súlyos beteg lett, nem volt sok remény az életben maradásához, hosszú ideig válságos volt az állapota, de Isten megtartotta, s én felajánlottam őt az Úrnak. Fiatalon megtért, azóta is szolgálja őt. Legidősebb fiunkat 55 évesen temettük el. A férjem akkor már súlyos beteg volt, tolószékben követte a koporsót: „Miért nem én?” – zokogta. Akkor én is az összeomlás szélén voltam, de amikor kitámolyogtam a sír mellől, eszembe jutott az Ige a Jób könyvéből, amellyel lelkész fiam búcsúztatta a bátyját: „Az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az ő szent neve”. Nem vagyok köteles megzavarodni! – villant át rajtam, és az Úr erőt adott! Nem sokkal később a férjem is meghalt, hosszú ideig ápoltam. Volt és van ok miért bánkódnai, de „tudom, kinek hittem”. Mindezek ellenére állítom, hogy a hívő élet boldog, szabad élet. Az Úr erőt ad az erőtlenségben.

– *Most is vannak még házi alkalmak Zsuzsika néninél?*

– Hála az Úrnak, minden szombaton délután és szerda délelőtt. Mindig más hozza az Igét, néha vendégszolgáltót hívunk, énekelünk, imádkozunk, és megbeszéljük, ha valakinek kérdése van. Sok gonddal, bajjal küzdenek az emberek, visszatérő kérdés, hogy meg lehet-e maradni a keskeny úton. Ilyenkor emlékeztetem a testvéreket arra, hogy mivel győzött Jézus a kísértésekben: „Meg van írva...” Fontos a Biblia olvasása, az Igék megtanulása, ez a mi fegyverünk. Ország, világ, falu tudja, hogy Ziláné milyen „maradi”! – kacagja el magát. – A szomszédok látják, amikor megállnak az autók a ház előtt, mert jönnek hozzám beszélgetni, imádkozni, s ezt szóvá is teszik másnap.

A megtérés után foglalkozni kell az emberekkel, felelősek vagyunk értük. Egyszer éppen a kamrát takarítottam, amikor váratlanul jött egy asszony a szomszéd faluból az idegbeteg lányával.

Az első gondolatom az a kérdés volt, hogy most miért hagyjam abba a munkát! S hálás vagyok érte az Úrnak, hogy abbahagytam, mert azóta is segítő kapcsolatban lehetek velük. Igen, a lélekkimentés sokkal fontosabb az élet hétköznapi dolgainál!

Zsuzsika néninek 12 unokája és 5 dédunokája van, mindegyikért sokat imádkozik, egyébként is hosszú az imalistája. Azt mondja, nagyon sajnálja az utánunk jövő nemzedéket, a fiatalokat, mert rengeteg kísértésnek, vesztélynek vannak kitéve. Magas kora ellenére igyekszik figyelemmel kísérni az országban zajló eseményeket, fáj neki, hogy ragályos betegség lett a közömbösség.

Arra a kérdésre, hogyan tudott megmaradni 61 évig a keskeny úton, egyszerű választ adott: „Hű az Isten! Az Úr hűsége megkeresett, megtartott, és táplál napról napra.”

A beszélgetést lejegyezte:

Zika Klára / Budapest

LAPPFÖLD PRÓFÉTÁJÁNAK NYOMÁBAN

A 19. századi nemzeteszme térhódítása Európában számos kisebb nép pusztá létét végveszélybe sodorta. A korábban réncordáikkal egyik országból a másikba szabadon vándoroló lappok is szenvedő alanyaivá váltak a svéd etnikai türelmetlenségnek és a norvég nacionalizmusnak. Kivonták a forgalomból a korábbi kétnyelvű tankönyveket, megszünt a lapp oktatás, és megtiltották, hogy az óráközi szünetekben a gyerekek egymás között anyanyelvükön beszéljenek. Megkezdődött a Lappföldre való nagyarányú betelepítés, ezzel megváltoztak Északon a nemzetiségi arányok.

A lappok élettere ennek következtében fokozatosan beszűkült. Napjainkban a mintegy ezeröttszáz kilométer hosszú és átlagosan háromszáz-négyszáz kilométer széles északi földszávon élnek, az Oroszországhoz tartozó Kola-félszigettől Finnország és Svédország északi csücskén át egészen Norvégiáig. Hivatalos statisztikák híján létszámukat csupán becsülni lehet, mivel a skandináv

államok többsége nem vezet nemzetiségi statisztikát. Egyes felmérések szerint valamivel több, mint nyolcvanezer lapp él ezekben az országokban, a nyelvet azonban ennél jóval kevesebben beszélik. Mit lehet tudni erről a különös nációról?

A lapp nép feltehetően a komsa kultúra Skandináviába betelepülő népességéből és a mai Kelet-Karjala, Finnország és a Baltikum területére beáramló finnugor eredetű népességéből származik. Az idők folyamán a lappok magukba olvasztották az itt élő őslakosokat (erre utalnak a különböző területeken élő lapp népcsoportok közötti antropológiai eltérések). Idővel a mai Dél-Finnország és Karjala vidékéről – az adóztatás elől, illetve a vándorló rénszarvasokat követve – egyre északabbra húzódtak.

Ez a hagyományos életformáját sokáig megőrző természeti nép évszázadokon át élte a maga életét, saját államot azonban sohasem alkottak. Történelmük

az államalkotó nemzetek (norvég, svéd, finn, orosz) történelmének része, amelyben mindig fontos szerep jutott megadóztatásuknak.

Már a 11. században érkeztek közéjük hittérítők, akik megpróbálták rábírní őket arra, hogy megkeresztelkedjenek. Törekvésük azonban kevés sikerrel járt, mivel a lappok jelentős része mások számára megközelíthetetlen területen élt – így még a 19. században is közülük sokan az ősi sámánhit követői voltak. Területükön az első templomok is csak a 15-16. században épültek fel.

A nyugatabbra fekvő lapp területeken az 1840-es évektől kezdve egyre több követőre talált Lars Levi Laestadius lelkész puritán mozgalma, amely mind a mai napig nagy népszerűségnek örvend. Erről a mozgalomról vélekedett úgy az egyik neves norvég professzor – aki egyébként nem éppen egyházi érdeklődéséről ismert –, hogy „ha a laestadiánus mozgalom nem gyökerezett volna meg Észak-Norvégiában, akkor ez az

ország rész már régen elnéptelenedett volna”.

Laestadius a „szűnyogok fővárosában”, az észak-svédországi Arjeplog községében született, nem messze az északi sarkkörtől, 1800. október 1-jén. Szülei nemigen tudták volna taníttatni; az apjának féltestvére azonban – aki Kvikkjokkban volt lelkész – felfigyelt a tehetséges fiúra. Az ő segítségével tudott Lars Levi bejutni 1820-ban az Uppsalai Egyetemre, ahol botanikát és teológiát tanult. 1825-ben szentelték fel evangélikus lelkésznek, s még ebben az esztendőben a szülőfalujánál jóval északabbra fekvő Karesuando-i gyülekezet lelkésze lett, ahol viszont jó hasznát vette a lapp nyelv ismeretének. Amikor odaköltözött, feleségül vett egy helyi számi nőt, Brita Cajsa Alstadiust, akivel később tizenkét gyermeket neveltek fel.

Az ország rész siralmas lelki és erkölcsi állapota nagyon megrendítette. Nagyon sokan az alkohol rabjai voltak, a harangozó például saját főzésű pálinkáját árulta a templomudvarba betévedő híveknek. Húsz év alatt Laestadiusnak csupán egyetlen embert sikerült a józanág útjára téríteni. Lelkészi pályája viszont akkor vett új fordulatot, amikor 1844-ben egy fiatal számi (lapp) leánnyal, Mariával, valódi nevén Milla Clementsdotterrel való találkozása váratlanul új utat nyitott számára a keresztyén hit teljes megértéséhez.

„Maria mély hatással volt rám, egyszerre minden megvilágosodott előttem. Az együtt eltöltött estén kóstolót kaptam a mennyország öröméből. Ameddig élek, emlékezni fogok erre a szegény lányra. Amikor visszatértem Karesuando-ba, prédikációim színesebbek lettek” – vallotta egyik írásában Észak Prófétája. Mások szerint, ha nem is színesebbek, de keményebbek lettek az igehirdetései. Valósággal mennydörgött a nép bűnei ellen, hisz az ittasság és a házasságtörés bűneiért való borzasztó fizetséget nem tudta szalonképes kifejezésekkel lefestetni. Órákon át tartó prédikációi attrakciónak számítottak, tódult a nép a Szentlélektől ihletett igehirdetőhöz. Az Ige hatására ellenségek békültek ki, lopott javakat szolgáltatottak vissza, iszákosok szoktak le a pálinkáról.

Laestadius jól ismerte a lapp nép lelki alkatát és gondolkodását. Az irántuk való

féltő szeretet vezérelte, amikor felemelte szavát a nép bűnei ellen, amikor az ittasság, házasságtörés és más bűnök átkait ostorozta. Annyira lenyűgözte hallgatóságát, hogy némelyek kénytelenek voltak kimenni a templomból, hogy „friss levegőt szívjanak”, és utána újult erővel térhessenek vissza a prédikátor szószéke alá. Nyomatásban megjelent prédikációinak egyes kifejezései közel sem mondhatók „irodalminak”. Ugyanakkor tudott gyengéd is lenni, mint az édesanya, aki megriadt gyermekét vigasztalja. Ilyenkor hangja csaknem suttogó lett, és az „evangélium balzsamát” öntötte a lelkiismeret felszakított sebeire. Egyre többen keresték fel a parókián, hogy lelki tanácsot kérjenek tőle.

DSIDA JENŐ

MENNI KELLENE HÁZRÓL HÁZRA

Nem így kellene hűvös, árnyas szobából, kényelmes íróasztal mellől szólani hozzátok, jól tudom. Menni kellene házról házra, városról városra, mint egy izzadt, fáradt, fanatikus csavargó. Csak két égő szememet, szakadozott ruhámat, porlepett bocskoromat hívni bizonyásgúl a szeretet nagy igazsága mellé.

És rekedt hangon, félig sírva, kiabálni minden ablak alatt: Szakadt lelket foltozni, foltozni! Tört szíveket drótozni, drótozni!

Megtelt a templom, a nép tódult, hogy ezt a Szentlélektől ihletett igehirdetőt hallhassa. Az ébredés pedig terjedt, mint a vízbe ejtett kő hullámai az egész „északi sapkának” nevezett Lappföldön, majd hamarosan Finnország délebbi vidékein is. Laestadiusnak a Krisztusban nyert bűnbocsánatról való bizonyágtétele nemcsak lelki megújulást eredményezett, hanem erkölcsi fellendülést is. Ahova a mozgalom eljutott, ott megszűnt az iszákosság, csökkent a nyomor, amit leggyakrabban éppen az alkohol okozott a lakosság körében. „Laestadius szavai szívünkbe találtak. Napról napra jobbra fordult életünk. Az italkereskedők nem tudtak már üzletelni velünk, mert mindenki felhagyott az ivással. Szép időket éltünk, mindenki

olvasta az Írást, és csatlakoztak hitünkhöz” – vallotta az egyik hitre jutott öslakos.

Hamarosan többen is beálltak az igeszolgálatokba. A prédikátorok leginkább lapp anyanyelvűek voltak. Az 1800-as évek végén megkezdte működését a norvég evangélikus egyház „lapp missziója” is, amely szép eredményeket ért el a norvég földön élő lappok körében.

Sajnos a lapp hittérítők munkásságának szomorú velejárói is voltak: 1852-ben a szeszárúsítás betiltását követelő lappok egy csoportja a norvégiai Kautokeino-ban megölt egy kereskedőt, felgyújtotta a boltot, a paplakot és a rendőrőrsöt. A lappok történelmének ezt a szinte egyetlen felkelését szigorú megtorlás követte. Két lázadót lefejeztek, heten közülük börtönben pusztultak el.

Laestadius nemcsak lelkész és ébresztő igehirdető, hanem a botanika tudományának is szorgalmas művelője volt. Olyannyira, hogy neve az ország határain túl is ismertté lett. Részt vett egy francia tudományos kutatócsoport észak-skandináviai felfedező útján, és az itt végzett munkája elismeréséül a francia légion d'honneur érdemrendben részesült. Egy ritka, csak Észak-Skandináviában található mákfajtát, amely addig ismeretlen volt, ő fedezett fel, ennek hivatalos neve Papaver laestadianum. Emellett három másik növényfajtát (Salix laestadiana, Carex laestadii és Arnica alpina laest) is elneveztek róla. Neve így nemcsak az egyháztörténetben, hanem a természettudományok terén is fennmarad.

Életének magyar vonatkozása, hogy neves nyelvészünk, a magyar- finn rokonságot kutató Reguly Antal is találkozott vele. Néprajzi gyűjtése közben hosszabb időt töltött nála, sőt, megtanult lappul. Szállásadója megismertette őt a lapp hitregékkel, és megengedte, hogy kéziratából kivonatokat készítsen.

Másfél évszázaddal Laestadius halála után (1861. február 21-én hunyt el Pajalában) továbbra is él az általa életre keltett mozgalom. Nyári találkozói Finnországban tízezreket mozgatnak meg. Követőit megbízható, szavahihető embereknek ismerik, akiknek fő ismertetőjele az isteni Ige szeretete és megbecsülése. Prédikátoraik Észak-

Norvégiában szorgalmasan járnak a falvakat és városokat, összejöveteleik pedig gyakran több óra hosszát is eltarthatnak (az igehirdetők gyakran egymást váltják prédikáció közben). Gyermeküket következetesen elviszik a hosszú összejövetelekre, és ilyen módon is terjed a mozgalom nemzedékről nemzedékre. Egymást úgy köszöntik, hogy Jumalan terve (Isten üdvözlése), távozáskor pedig úgy, hogy Jumalan rauhaan (Isten békéje).

Bár maga a mozgalom főképp Skandináviában él és virágzik, 23 országban működtetnek ún. laestadianista missziót. Az egész világon mintegy kétszázezer

laestadianus él. Skandinávián kívül szép számban élnek az Egyesült Államokban és Oroszországban is. A mozgalomnak eredetileg tizenkilenc különböző ága volt, ezekből tizenöt még ma is létezik. Közülük legtöbb követője az ún. konzervatív laestadianizmusnak van, de igen népszerű az ún. elsőszülött laestadianizmus is. A Béke Szava-csoport főként az Egyesült Államokban és Kanadában tevékeny, ők az Amerikai Apostoli Evangélikus Egyházba tömörülnek.

Bár a laestadianus ébredést csakúgy, mint a finn parasztproféták mozgalmát helyenként különös jelenségek kísérték (az Ige hatására hangos kiáltoztak,

egymást átölelték, a bűnbocsánat feletti örvendezésüket pedig sajátos módon nyilvánították ki), mégis elemi erővel hatottak erre a sokak által megvetett és kitaszított népcsoportra. Nemcsak lelki, hanem kulturális életük is megújult, és ez fontos szerepet játszott megmaradásukban. Az pedig, hogy hitüket nemzedékről nemzedékre ilyen komolyan veszik, mindenképpen példamutató lehet Európa keresztyénei számára.

Margit István / Pécel

*

Irodalom: Proféta Európa „sapkáján”. Suomi24, 2000/6; Hepokoski, Warren H.: Lars Levi Laestadius and the Revival in Lapland. Culpeper, 2000.

TÖRÉSVONALAK A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZBAN

A tanulmány megjelent a Biblia Szövetség (www.bibliaszov.hu) honlapján, és azt később közölte a Parókia Portál (www.parokia.hu) is.

*

A Biblia szerint Krisztus földi egyháza a kegyelmet nyert bűnös emberek közössége. Ennek a közösségnek vannak már újjászületett, hitre jutott tagjai, és vannak olyanok is, akik majd ezután születnek újjá. De nem kevés azoknak a száma, akikről a Biblia alapján azt mondhatjuk, hogy „közülünk váltak ki, de nem voltak közülünk valók” (1Jn 2,19). „Ezek azok, akik különszakadnak, érzékiek, kikben nincsen Szentlélek” (Júd 19). Ezt a tényt erősíti meg Jézus a tengerbe vetett háló példázatával is (Mt 13,47-49). Ez azt jelenti, hogy Krisztus földi egyházában (ecclesia militans) mindig voltak és lesznek belső törésvonalak, amelyek megosztják az egyház belső egységét, és jelentősen gyengítik annak erejét, bizonyosságtételének hatékonyságát.

Az egyház történetét vizsgálva azt látjuk, hogy belső törésvonalai a nagyobb lelki ébredések idején erőteljesebben kirajzolódnak, míg a lelki élet pangásakor kevésbé látszanak. Ilyenkor az egyházak tagjai és – legtöbbször – lelkipásztorai is képesek a belső törésvonalak létezésén nyugodtan napirendre térni, illetve azokkal együtt élni. Ez mindig az egyház életének legrosszabb állapota, mert úgy látszik, hogy minden rendben van. A tradíciók medrében csendesen folydogál az élet, s ha a templomlátogatók száma eléri az 50-60 személyt – sokak szerint –, ott már

nagyobb baj nem lehet. Ezért az egyházi struktúra vezetőinek mind alsó, mind felső szinten az a legmegnyugtatóbb, ha csend van, ha nincs semmiféle elégedetlenség a gyülekezetekben és a közpapság körében.

Tapasztalatom szerint az egyház egyes felső vezetői (zsinati szinten) ma is úgy tesznek, mintha egyházunkban a legnagyobb rend és egység uralkodna. És ennek az egységes egyháznak a nevében nyilatkoznak nagy magabiztossággal a világ felé olykor olyan adminisztratív vezetők is, akik a gyülekezeti munkát szinte csak „képekönyvből” ismerik. Ezért aztán nem látják szükségét annak, hogy a látszategység riasztó jeleivel foglalkozzanak. Arra pedig nem is volt példa az utóbbi húsz évben, hogy komoly lépéseket tettek volna a teológiai-lelki egység megteremtésére. Pedig nincs egység egyházunkban, sőt, a felszín alatt komoly törésvonalak húzódnak, és ezek egyre mélyülnek. Tragikomikus, hogy a közel tíz éve ismert – sokak szerint riasztó statisztikaként publikált – népszámlálási adatok Zsinat elnöke általi, napjainkban történt ismertetését egyházi sajtónk merész és bátor lépésnek minősítette.

Rövid esszém célja az, hogy segítségével felvázoljam az egyházunkat közelebről ismerők által is könnyen azonosítható törésvonalakat. Mindezt abból a célból teszem, hogy – feltárva azokat – közös és felelős cselekvéssel munkálkodhassunk a biblikus-hitvallásos egységért. Bár sokakban ég a vágy az egyházi ébredés után, és ők imád-

koznak is a nagy állóvíz megmozdulásáért, de adhat-e Isten ébredést oda, ahol mély törésvonalak osztják meg az egyházat? Aggodalmaimat fokozza az a tapasztalatom, hogy ezek a törésvonalak egyre mélyülnek.

1. TEOLÓGIAI TÖRÉSVONALAK

Nehéz dolga lenne annak, aki azt a feladatot kapná, hogy a szószékeken, keresztlőkön és temetéseken elhangzó igehirdetésekből állítsa össze, hogy milyen evangéliumot és etikai tanítást képviselnek a Magyarországi Református Egyház igehirdetői és tanítói. Azt is érdemes lenne összegyűjteni, hogy kinek vagy minek elhívására és megtételére szólítják fel az embereket a református igehirdetők vasárnaponként.

Mivel nincs mértékadó újságunk, folyóiratunk, ami ismertetné és ütköztetné a jelentősebbnek nevezhető teológiai-spirituális irányzatokat, ezért én javaslatot teszek ezek vázlatos (!) csoportosítására. Mivel egy felekezet identitása és teológiája a gyülekezeti igehirdetésekből tükröződik valóság-hűen, ezért én is ezekből vontam le az alábbi konzekvenciákat.

a.) Azonosítható egyházunk bibliaóráin, vasárnapi istentisztelein a felolvasott bibliai igét általában csak mottónak használó, száraz, lényegében primitív, teológiailag nem tagolható irányzat. Ezeket az igehirdetéseket, jobban mondva elmékedéseket – amik vagy tematikus, preconcepációs, esetleg a magyarázatban valamiféle szóexegézist közlő beszédek – szenvedés végighallgatni a

közhelyek emlegetése és az unalmasság miatt. Sajnos, sok helyen a gyülekezet is beletörődve hallgatja ezeket a szent beszédeket, amikor pedig a meghívott igehirdető esetleg a keresztség és megigazulás evangéliumát hirdeti számukra, azt szektásnak tartják.

b.) Egyházunk jellegzetessége a pietista ébredések evangéliumát (a keresztség evangéliumát) hűségesen hirdető evangéliumi irányzat. Teológiai hangsúlyuk a Jézusban elvégzett váltság, a bűnből való megtérés és a megszentelt életvitel, valamint az erre történő biztatás. Ők voltak mindig az egyház „fekete bárányai”, lelkipásztorait a gyülekezet rájuk hallgató tagjai hívő lelkipásztoroknak nevezik. Ez az irányzat tanít a keresztről, Jézusról, az újjászületés-megtérés szükséges voltáról. A teológiai hangsúlyaikat, fogyatékségeiket jogosan vagy jogtalanul ért bírálatok ellenére ezek a lelkipásztorok, egyháztagok alkotják ma is egyházunknak azt a lelkiileg stabil magját, akiket a kommunizmus, majd a rendszerváltozás utáni társadalmi rend viharai sem tudtak még elsodorni a Bibliától és az egyháztól.

c.) Egyre erősödő hang a szószékeken, bibliaórákon és a lelkésztozvábképző tanfolyamokon az új teológiai csodafegyvernek számító humanista pszichológia keresztyéniesített irányzata. Képviseleik a szószékekről pszichológiai tanácsokat osztogatnak, ennek szellemében prédikálnak, bibliaóráikon és ún. csendesheteiken csoporttréninget tartanak. A sokak szemében neves magyar lelkész egy országos konferencián azt fejtegette, hogy ő a hozzáférhető embereken segíteni akar, nem pedig Istenről beszélni nekik, ezért előadásán Jézus Krisztust egyszer sem említette!

d.) Az elmúlt évek újdonsága a gyülekezetekben (az egyébként újnak éppen nem nevezhető) a biblikus-hitvallásos, kálvini tanításokat és puritán kegyességet szorgalmazó teológiai irányzat. Ennek a református identitást fontosnak tartó irányzatnak jellemzője – a trinitárius bibliaszemlélet mellett – a mindent megelőző kegyelem hangsúlyozása, „mely adatott nekünk Krisztus Jézusban, örök időknél előtte” (2Tim 1,9). Képviseleik, minden közkedvelt emberközponúsággal szemben a hangsúlyt a Krisztusban elvégzett váltságra, az ellenállhatatlan kegyelem elveszíthetlenségére helyezik. Ragaszkodnak a Biblia kijelentés voltához és tévedhetetlenségéhez. Református evangélicizációt, gyermek- és ifjúsági munkát szorgalmaznak. Az egyházi közvélemény (egyházi személyek és teológiai tanárok sugallatára)

őket nevezi az egyház fundamentalistáinak. Ennek ellenére létszámuk növekszik.

e.) Sajátos szint képviselnek egyházunkban azok a lelkészek, akik hitvallás feletti, felekezeti közti ökumenikus szellemiségűek. Nehéz megállapítani, hogy ők milyen teológiai minimumot tartanak szükségesnek ahhoz, hogy együtt dolgozzanak más felekezettűekkel. Úgy tűnik, hogy egyházunkban őket a nagyobb felekezet tömegvonzása mozgatja (pl. római katolikusok vagy a világszerte terjedő karizmatikus mozgalom, mely maga által deklarálta is ökumenikus). A Bibliát és hitvallásainkat nem ismerő egyháztagjaink pedig a keresztyén testvérszeretetre hivatkozva fenntartás nélkül helyeslik ezt az ökumenikus lelkiséget, és készek feláldozni református identitásukat is. Ezért férnek meg egymás mellett a római katolikus, az ortodox, az unitárius, a pünkösdi stb. istentiszteleti „betétek”, a karizmatikus zenekultúra, és itt-ott a nyelvimádság is.

De miként jutottunk el ehhez, a jobb esetben csak pragmatikusnak nevezhető, szinkretista, református identitást egyre halványabban tükröző állapothoz? (A kérdés jogosságának alátámasztására hadd idézzek egy vezető beosztású lelkészt, aki ezekkel a szavakkal határozta meg református identitását: „A református identitás nem fogalmi absztrakció. A református identitás történik. A gyülekezetben. Számomra tehát a református identitás alapvetően és meghatározó módon áthagyományozott közösségi életforma.”)

A 21. századi Magyarországi Református Egyház figyelemreméltó betegsége teológiai oktatásban keresendő, ugyanis az ott jelentős szerepet játszó bibliai tárgyak tananyagát (eltekintve a nagyon csekély kivételtől) immár több évtizede a történet-kritikai módszer dominanciája jellemzi. Ez a módszer a Biblia könyveit a történelemkutatás eszközeivel tartalmilag, szerkezetileg, teológiailag elemzi, különálló elemekre bontja, esetenként keletkezését és szerzőjét is vitatja, aminek eredménye immár a Szentírás történeti megbízhatóságának sokszor direkt, máskor indirekt megkérdőjelezettsége. Talán már nincs is olyan bibliai könyv, amelynek egységét és szerzőségét, történeti állításainak jelentős részét a hivatalos tananyag kétségbe ne vonná. Ennek a – tudományosként ismert – gyakorlatnak áldozatául esett az ihletettség, a Biblia kijelentés volta, valamint a „sola és tota Scriptura” elve. Természetesen ezzel meggyengült, és lényegét veszítetté vált a Biblia isteni tekintélye (divinitása). Így a teológiai

hallgatók számára a Biblia darabokra török, egysége felismerhetetlen lesz. Ezt a jelentős kárt okozó gyakorlatot egyházunkban még jobbító szándékú kritikával sem lehet minősíteni sértődött fogadtatás nélkül, ráadásul a megsemmisítő válasz mindig az, hogy az illetékes professzor dönti el, hogy mit és hogyan tanít.

Ilyen modern tudományos háttérrel azután igazoltan beszélhetnek felelőtlenül a szószékekről az igehirdetők: kijelentve egyes bibliai részekről, hogy azok későbbi betoldások, sok esetben pedig a próféták, az evangélisták és az apostolok is tévedtek. Így lett kegyetlen Istenné az Ószövetség Ura, Pál apostol tévedéseinek pedig már se szeri, se száma.

– A szisztematika-teológia (dogmatika–etika) oktatása hiányos, ezért megalapozatlan a fiatal lelkészgenerációk ismeretanyaga a kegyelmi kiválasztásról, a szabad akaratról, a Szentháromság-tanról, a krisztológia vagy a szoteriológia legfontosabb kérdéseiről. Illetve arról, hogy mit tanítanak ezekről hitvallásaink, nota bene: Kálvin. Hasonló ismerethiányban kell felvenniük a harcot a szektákkal, vagy a gyülekezeti tagokat sem kímélő okkultizmussal.

A teológiai hallgatók beszámolóiból tudjuk, hogy van olyan tanár, aki tagadja a Sátánnak, mint személynek létezését, vallja a mindenképp üdvözülésének tanát, tanítja, hogy halál után a lélek a feltámadásig a holttestben szunnyad stb. (Megjegyzem, hogy az ilyen és ehhez hasonló tanokat képviselő tanárok, kutató professzorok is esküt tettek lelkipásztoroként a Bibliára és a hitvallásokra.) Ha viszont a „trombita bizonytalan zengést tézen”, ne csodálkozzunk, hogy a gyülekezetek ott tartanak, ahol.

– A gyakorlati teológia (az igehirdetésre készülés és a prédikálás) mint tantárgy oktatásának eredményessége szinte alig mérhető a gyülekezeti gyakorlatban. Ugyan is jelentős azon a fiatal lelkészek száma, akiknek nincs használható ismerete az igehirdetésre készülés módjáról, de gondolataikat sem tudják előadni a hallgatók számára érthető módon. Hasonló benyomások érnek némely egyházi vezető médiában való szereplését figyelve is, megfűszerezve azzal az érzéssel, hogy őt sem érdekli az, amiről beszél, sokszor a szavak között jelentős szüneteket is tartva. Vajon, az apostol is ilyen lelkiülettel prédikált, amiről azután azt írhatta, hogy őt a Krisztus szerelme szorongatja? Ha a mai igehirdetések általános gyakorlata szerinti mód és tartalom lenne az

evangélium lényege, akkor én sem lennék keresztyén.

– Sajnálatos, hogy a bibliai lelkigondozás diszciplínáját felváltotta az immár évek óta működő pasztorál-teológia (esetenként pasztorál-pszichológia). Ez a szép hangzású elnevezés a freudi, jungi és humanista pszichológia keresztyén mázzal leöntött szinkretizmusát képviseli. Bár érdemes lenne, most mégsem kívánom részletesen elemezni a szupervizorképzés tanfolyamainak gyakorlatát, amikor akár egy hetet is eltöltenek a lelkészek igehirdetés és imaközösség nélkül, amit adott esetben néma, „gyertyanézéses” meditáció helyettesít. Esetleg mindezt csoportdinamikai tréning követi, amihez egymás elemzése is társul. Szánalmat keltőek azok a beszámolók, amik a tanfolyamot elvégzett lelkészekről szólnak, akik a falusi bibliaórák 6-8 részvevőjével gyakorlatatják a tanultakat. Már arra is volt példa, hogy a résztvevők megtagadták a gyakorlaton való részvételt, majd a gyülekezeti termet is elhagyták.

Úgy vélem, inkább az egyházat megosztó teológiai törésvonalakról kellene felmérést készíteni, mint a pszichológiai tesztek eredményeiről. Mivel ezek a teológiai törésvonalak megosztják a gyülekezeteket és azok tagjait, a lelkipásztorokat, az egyház vezető testületeit, ezért itt van az ideje annak, hogy mindazok, akiket nem csupán az egyház anyagi jövője izgat, hanem szívügyük a református egyház lelkiállapota, és művelik is a teológiát, azok tárgyaljanak, és gyakorlati megoldást ajánljanak a teológiai törésvonalak megszüntetésére.

2. SPIRITUÁLIS TÖRÉSVONALAK

Aki résztvevője egyházi gyűléseknek, vagy olvassa egyházunk lelkési és világi vezetőinek, tagjainak nyilatkozatait, illetve figyelemmel kíséri és elemzi az egyházi testületek (a presbiteritől a zsinati ülésig) döntéseinek szempontrendszerét, annak nem lesz ismeretlen az észrevételem.

Tulajdonképpen minden keresztyén egyházban kimutatható az a törésvonal, ami az egyház újonnan született vagy nem született tagjai, vezetői között felismerhető. Ez ellen a megkülönböztetés ellen mindig sokan és hevesen tiltakoznak, vitatva, hogy bárkinek újjászületett voltát meg lehet állapítani. Ugyanakkor az újszövetségi levelekben számtalan helyen találkozunk a „megtértek”, az „újonnan születettek”, a „hívők” megnevezéssel, ezzel különböztetve meg a gyülekezet

tagjait a közöttük lévő „testi” emberektől, „akiknél megvan a kegyesség látszata, de megtagadják annak erejét”. Őket nevezi Pál „hitre nézve nem becsületes embereknek”. Egyértelműen tanít erről a Heidelbergi Káté és a Második Helvét Hitvallás is. Így bárki besorolhatja magát a két csoport valamelyikébe, ha őszinte választ ad a következő két kérdésre: Mit hiszel? – ugyanis „szívvel hiszünk, hogy megigazuljunk, és szájjal teszünk vallást, hogy üdvözüljünk” (Rm 10,10). Valamint: Hittel tudod-e önmagadra nézve is

PECZNYÍK PÁL: JÉZUSNÁL VAN MEGOLDÁS!

Jézus, hozzád fordulok
imádságban, térden,
látod: lelki vakságban
szened magyar népem!
Nyisd meg lelki szemeit,
láthasson meg téged,
érte is hullt Golgotán
büntörlő, szent véred!

Kérlek, mentsd meg a lelkét,
csak Te vagy rá képes,
nálad szebb hon vár reá,
örök, dicsőséges.
Ne tapadjon élete
ahhoz, mi múlandó;
amit Te adhatsz néki,
örök, maradandó.

Áldalak, hű Megváltóm,
hogy Te meghallgattál,
üdvösségre népemnek
utat, Te mutattál.
Azon menve, népemet,
mennyben Atyám várja,
oly gyönyörű az a föld,
annak itt: nincs párja.

igaznak tartani a Heidelbergi Káté első kérdésére adott választ? Az embert ugyanis azonosítják tettei, döntései, életvitele, és elárulja beszéde.

Az a tény, hogy lényegében kétféle ember található az egyházban, önmagában természetesnek tekinthető, hiszen a Biblia nem tanít steril földi egyházról. A probléma és az egyház legkomolyabb feszültsége akkor ölt drámai méreteket, amikor a még élő hitre nem jutott egyháztagok, lelkészek, egyházi vezetők olyan túlsúlyba kerülnek, hogy ezzel ők határozzák meg az egyházi életet. Sajnos megállapítható, hogy ma már ehhez az

állapothoz közelít a Magyarországi Református Egyház. És csak súlyosbodik a helyzete, amikor olyan testületek, személyek vezetnek vagy tanítják, akik számára nem tekintély a Biblia, döntéseiket pedig nem kontrollálja az, hogy mit szól mindahhoz Jézus. Ezért áll elő rendetlenség a belső ügyekben, ezért erőtlenség a misszió, súlytalan az egyházi sajtó és média. Teológiai szempontból zömében zavarosak és bibliai lelkiséget nélkülözők a megjelentetett írások, a közvetített prédikációk, illetve a rádió- és tv-műsorok, ahol legtöbbször csak a rendezvények bemutatása a lényeges elem. Az etikailag is megkérdőjelezhető lelkiség túlsúlya miatt lehetetlen átláthatóvá tenni a pénzügyeket, rendet teremteni a teológiai oktatásban, a diakóniában. Ezáltal nem érzékelik a szent és szentségtelen közötti különbséget azok, akik beviszik a templomba a diszkózenét, a kétes lelkiségű előadókat, és nem tartják botránkoztatónak, hogy a falusi gyülekezet gondnoknője a templom közelében működteti a falu italboltját. Ezért tarthatnak előadást egyházi összejövetelen arról, hogy a lelki feszültség oldásának megfelelő eszköze a tánc- és szex-terápia. Egyházvezetői, oktatói pozíciókban pedig olyan személyek foglalnak el meghatározó szerepet, akik tagadják a Biblia megbízhatóságát, s csak hab a tortán, hogy az egyház újabb kori reformátoraként tisztelik és idézik azt a K. Douglass lutheránus lelkészt, aki a homoszexuálisok németországi fővédnökeként javasolta, hogy az egyház kérjen bocsánatot minden megsértett homoszexuálistól.

Ehhez a jelentős törésvonalhoz képest az összes egyéb jellegű spirituális törésvonal szinte lényegtelennek tekinthető.

3. EKKLEZIOLÓGIAI TÖRÉSVONALAK

Jelentős a nézetbeli különbség az egyház/gyülekezet földi rendeltetését illetően is, amit elsősorban a gyülekezetépítés fogalmi körébe sorolnak. Mivel ebben a témában sincs érdemi vita egyházunkban, mindenki megkeresi a saját maga által legjobbnak tartott magyarázatot, és a belőle következtethető gyakorlatot. Így azután igen tarka képet láthat az, aki a gyülekezetépítés gyakorlatát szeretné feltérképezni a négy egyházkerületben.

a.) Talán a legelterjedtebb vélekedés az, hogy a gyülekezet feladata a szolgáltatás, vagyis kiszolgálni az emberek igényeit, hogy mindenki jól érezze magát az összejöveteleken. Ebbe belefér az evés-ivás, a gyüleke-

zeti alkalom szórakoztató jellege, a könnyűzenei koncert, a kismama torna, a karate-klub stb. De a legtöbb gyülekezetben ezzel a szemlélettel keresztek meg azokat, akik ezt igénylik. Volt már jutalomhoz kötött, akciós, csoportos, előzetes felkészítés nélküli keresztesítés is az egyházi iskolák meg nem keresztesített tanulóinak számára. Ha netán a lelkipásztor a szentség kiszolgáltatását biblikus feltételhez köti, s a kérvényezőnek ez nem tetszik, akkor majd különösebb kutatás nélkül talál olyat, aki azonnal megkeresztesíti. A szolgáltatás szintjére süllyedt a temetési szolgálat is, amit jól bizonyítanak az interneten megkereshető temetési prédikációk. A szolgáltatás lényege: a kiszolgálás.

b.) Az egyház, a gyülekezet lényegét sokan látják a szervezetségben. Számukra tehát a szervezés a kulcsszó. A siker titka a jól szervezetség. Ez a szemlélet összetéveszti a szervezést az étellel (dzoé). Ezekben a gyülekezetekben a lelkipásztori szolgálat lényege a menedzselés. Ebbe a feladatkörbe tartozik a pályázás, ami arra inspirálja a lelkészt és (sokszor) a presbitereket is, hogy támasszanak valamilyen igényt, amire pályázatot lehetne benyújtani. Így épülnek szép és impozáns objektumok, aminek elkészülte közben lehet nyüzsögni, intézkedni. Más szóval: minden a pénz körül forog. A lelkipásztor olyan elfoglalt, mint egy miniszter, és közben mindenki csodálja leleményességét. De mi van a gyülekezetben? Milyen az igehirdetés, a lelki és imaélet, vannak-e hitre jutottak, ki és mire tanítja őket stb.? A külső szemlélőnek az a benyomása, hogy ez a szervezkedés, menedzselés menekülés a pangó és üres gyülekezeti élet valóságá elől.

c.) Már sokkal biblikusabban hangzik az, ha valaki a gyülekezeti élet lényegét a közösségben látja. A közösségi szemlélet szerint mindent el kell követni azért, hogy a világban elidegenedett ember számára az egyház nyújtson lehetőséget a közösség megélésére. Ezekben a gyülekezetekben számtalan a rendezvény. A programok nagy része (tisztelt a kivételnek!) lelkileg felszínese, mivel a találkozás és beszélgetés lehetősége a lényeges szempont. A közösségi szemléletű gyülekezet a hangsúlyt a közös ebédekre és vacsorákra, bálókra, kirándulásokra helyezi, mindarra, ami közösségi élményt nyújthat. Az egyház válságállapotából való kivezető útként tekintenek a közösségépítést gyakorló lelkipásztorok és presbitériumok a csoportépítő pszichotréningekre, amit megpróbálnak bevezetni a gyülekezet réteg-alkalmain.

Miközben a közösség minősége, légköre valóban fontos tényezője a gyülekezet lelki életének, aközben felmerül a kérdés, hogy a közösségi lét eszköze, vagy csupán következménye annak, hogy a gyülekezet betölti igazi küldetését? Mert valós közösséget soha nem az ember, hanem az Igén keresztesített munkálkodó Szentlélek teremt!

d.) Talán a legjelentősebb a száma azoknak a gyülekezeteknek, ahol a lelkipásztor és presbitérium a gyülekezeti élet lényegét a tradicionális egyházi alkalmak (istentisztelet, úrvacsoraosztás, bibliaóra) megtartásában, illetve a gyülekezeti struktúra és hagyomány őrzésében látják. Szóljon a harang, szedjék be az egyházadót, mindig legyen kéznél a lelkipásztor, működjen a presbitérium stb. Ha nincs férfi, akkor lehet nő is a lelkipásztor, ha kevés a férfi a presbitériumban, akkor bevásztanak nőket, az sem számít, ha minden presbiter nő, vagy akár a gondnok is az. A struktúrát fenn kell tartani, és annak működnie kell. Bármilyen áron is, hiszen, ha a struktúra sértetlen, a tradicionális alkalmak megtartatnak, akkor nagy baj nem lehet.

c.) Egyházunkban megtalálhatók azok a gyülekezetek is, ahol a Biblia és a kálvini hitvallások alapján vallják, hogy a gyülekezet földi rendeltetése az anyaság, hogy ti. az igehirdetés hatására születnek újjá emberek, az újjászületettek életető lelki táplálékot kapnak. Olyan anyaság ez, ahol a gyülekezet egyre több tagja szolgál Jézus Krisztus világi missziójában. Ők azok, akik hisznek a Krisztus- és kegyelem-központú igehirdetés kizárólagos erejében – még akkor is, ha ennek nincs azonnali és látványos eredménye.

Ne állítsuk azt, hogy ezek az ekkleziológiai különbségek kiegészítik egymást! A tapasztalat mást mutat, a közöttük húzódo törésvonalak ugyanis egyre jobban megosztják az egyházat. Sajnos hiányzik egyházunkból a felelős, biblikus és hitvallásszerű állásfoglalás és tanítás, ami segítséget adhatna az egyház lényegének megismerésében és gyakorlásában.

4. SZOCIÁLIS TÖRÉSVONALAK

Szomorúság tölt el, hogy a reformátusok között ezt a problémát is számon kell tartani. Volt, aki már évekkel ezelőtt figyelmeztetett bennünket a veszélyre, hogy éles választóvonal rajzolódik ki egyházunkban, ami megoszt majd bennünket. Ő már akkor felismerte a szociális különbségek veszélyét, azt, ami a jelentős állami kárpótlási pénzből élő (dózsóló?), és az önmagukat saját erejükből

fenntartó szegény, talán a legszükségesebb kiadások fedezetével sem rendelkező falusi gyülekezetek között húzódo.

Valóban, bizonyos helyeken a gyülekezetek és lelkipásztorok nem a szorgalmas lelki munka eredményeként élnek nagy lábon. Ugyanakkor az állami forrással nem rendelkező gyülekezetek lelkipásztorai talán nélkülöznek, és ha nem lenne hittan-pénz és Orbán-fillér, akkor egzisztenciájuk ellehetetlenülne, gyülekezetük működésképtelenné válna.

Egyházi idősothtonok, konferencia- és üdülőtételepek épülnek mindenféle luxussal felszerelve, amit a falusi lelkipásztor (netán gyülekezeti tag) talán soha sem tud majd megfizetni. Egyesek csoda-autókon száguldoznak olyan falvakban, városokban, ahol az egyház tagjai igen szerény körülmények között élnek. Egyik érintett személy se gondolja azt, hogy ezt a kívülről nem érzékelik! (Hogy a Legfelsőbb Bírót ne is említsem!)

Mínap egy olyan lelkész özvegyével találkoztam, akinek férje hűségesen szolgált egy kis falusi gyülekezetben, ő pedig most a református egyháztól havi 14.000,- Ft (!) özvegyi nyugdíjat kap. A temetési segélyt (28.000,- Ft!) is csak évekkel férje halála után postázták számára. Csak remélni tudom, hogy egyedi ez a szegényteljes eset!

5. ETIKAI TÖRÉSVONALAK

Bár a nagy nyilvánosság előtt nem ismeretek az egyházban komoly gondot okozó etikai problémák, ugyanakkor az egyházi közvélemény jelentős része ismeri azokat az eseményeket, amik a bibliai, hitvallásos, puritán etikai normákat képviselő (de akár csak a jóérzésű) lelkipásztorok és egyháztagok számára komoly aggodalmat és szívbeli fájdalmat okoznak.

Olyan etikai problémára gondolok, mint az egyre több helyen tapasztalható anyagi visszaélés, ha durván fogalmaznánk, sikkasztás. Sajnos, csak az igen jelentős mértékű visszaélésekből lesz fegyelmi ügy. Szomorú, hogy Isten Igéjével foglalkozó emberek anyagi visszaélést követnek el, de azt még elszomorítóbb gyakorlatnak tartjuk, ahogyan ezt egyes egyházi hatóságok kezelik. Amikor az ügyeknek nincs komoly szankciója, akkor demoralizálódik a gyülekezeti közvélemény, és ezzel elfogadottabbá válnak a kisebb visszaélések is.

Sajnálatos, hogy növekszik az elvált segédlelkészek, lelkészek, lelkésznők, esperek, teológiai tanárok, de a presbiterek,

gondnokok és természetesen a gyülekezeti tagok száma is. Divatos cselekmény lett a házasság szétbontása. Van-e ennek gyakorlati következménye a beosztás, szolgálati viszony tekintetében? Mit szól az egyre erősödő folyamathoz a Zsinat? Pedig, ha komoly következményekkel kellene számolnia az érintetteknek, akkor talán nem tartanának egyesek már a többedik válásnál. De, mivel számtalan eset példázza, hogy a válás után sem rendült meg a beléjük vetett bizalom, ezért továbbra is elláthatják tisztségüket. Éppúgy, mint a társadalom egyéb szféráiban. Ha pedig valaki az egyház berkeiben a válást számon kérhetővé teszi, netán az egyházi tisztség (presbiterség, gondnokság, lelkipásztorság, esperesség, teológiai tanárság, zsinati tagság) betöltésének kizáró feltételként javasolja, az nagy ellenállással szembesül. Hiszen a szélesebb egyházi közvélemény tudomásul veszi a tisztségviselők válását, míg a törésvonal másik oldalán álló kisebbség legfeljebb szégyenkezve hallgatja a nagyobb tábor gúnyos szemrehányását.

Bizonyos vagyok abban, hogy korábban nem volt ilyen mértékben elfogadott az alkoholfogyasztás az egyházi alkalmakon. Ritka az olyan rendezvény, ahol csak üdítőt fogyasztanak a résztvevők. Természetesen nem a csak néhány pohár bort fogyasztókra gondolok, hanem a fogyasztás mértéktelen voltára, illetve az egyre divatosabb pálinkázásra és egyéb tömény italok használatára. Tisztelet azoknak a szervezőknek, akik akár az elvárásokkal szemben se engedik be a gyülekezetbe a szeszest. Az egyre erőteljesebben alkoholizáló társadalom felé ennek a magatartásnak is lehet komoly jelzésértéke!

6. AZ EGYHÁZI STRUKTÚRA TÖRÉSVONALA

A rendszerváltáskor sokan gondoltuk úgy, hogy megszűnik majd az a szakadék, ami az egyházkormányzat, ill. az általuk kreált adminisztráció és hivatalnokok, valamint a gyülekezeteket képviselő közpapok között a kommunizmus idején tátongott. A felső és alsó szint között szinte semmiféle kapcsolat, átjárhatóság nem volt. Valaki meg is jegyezte akkor, hogy ha egy napon eltűnne a zsinati iroda és apparátusa, talán évekig se venné azt észre senki.

A rendszerváltás utáni zsinati beszámolókat olvasva, vagy számba véve a zsinati „Überbau” korábit jóval meghaladó létszámát (miközben egyházunk templomjáró népe egyre zsugorodik!), beleértve a tanácsadókat, szakmai team-eket, szövívőket,

hivatalos nyilatkozási jogot maguknak vindikáló személyeket, egyre erőteljesebb benem a visszarendeződés felismerése. A diakóniában viszont tökéletesen sikerült a kapitalizálódás: Mikor volt az egyházban vállalkozás a diakónia?

Fel kell tehát tennünk kérdéseinket: Ki, kiért van az egyházban? Mit kap a gyülekezet felülről? Mi (a gyülekezet és tagjai) kapunk valamit felülről, vagy ők (a vezetők, az apparátus) kapnak valamit miértünk (az államtól)? Milyen tények bizonyítják azt, hogy ebben a húsz évben a Zsinat (egész apparátusával) a gyülekezetek missziói munkájával foglalkozott, vagy a gyülekezetek ügyét képviselte? Adott-e Zsinatunk a gyülekezeteknek és lelkészeknek fontos lelki és etikai tanításokat, ellenőrizte-e a teológiai tananyagot, indított-e tanfegyelmi eljárást olyan professzorok és lelkészek ellen, akik a református egyházban tévitanításokat képviseltek? Vagy ellenkezőleg: kitüntette őket?

Ennek a törésvonalnak a felemlítése tabu az egyházban, de tévednek az érintettek, ha azt gondolják, hogy mindezeket nem érzékeli a közélet.

Különösen irritáló az a tény, hogy húsz évvel a rendszerváltás után a Zsinat még mindig nem döntött az ügynök lelkészek, tisztségviselők ügyében. Ha (néhány személyt leszámítva) önként nem is vállalkozott arra senki, hogy bocsánatot kérjen a még élő, besúgóttársaitól, akkor legalább fejezze ki sajnálkozását a Zsinat amiatt, hogy az érintett ügynökök Isten előtt sem ítélték bűnnek cselekedetüket, és nem kértek kegyelmet tetteikre. Hiszen akkor tud és mer valaki embertársai előtt is vallást tenni bűnéről, ha előtte azt rendezte az Úrral. És ahhoz, hogy a Zsinat mégis foglalkozzon a besúgó-problémával, sajnos, egy botrányosnak beállított leleplező előadásra és publikációra volt szükség. A Zsinat által felállított vizsgáló bizottság pedig egy évnyi megfeszített munkával még mindig csak ügyrendje megállapításánál tart.

7. AZ EGYHÁZI FUTUROLÓGIA TÖRÉSVONALAI

Milyen lesz az egyház jövője és a jövő egyháza? Kíváncsian várom a Zsinat futurológiai bizottságának prognózisait. Ugyanis, ma sokan igénylik az egyház reformációjának szükséges voltát. Semper reformanda! Talán nincs is olyan (akár világi személy is!), aki nem látja ennek szükségességét. A kérdés azonban mindig az, hogy ki és mit ért ezen.

a.) A legáltalánosabb vélekedés szerint a reformáció az egyház struktúrájának változ-

tatását jelentené, miszerint: ne legyen püspök és Zsinat, legyen nagyobb demokrácia az egyházban, vagy legyen minél kisebb az adminisztráció stb.

b.) Mások szigorúbb tanfegyelem bevezetésétől remélnék változást, megújulást.

c.) Vannak, akik szerint hitvallásaink elavultak, nem kellene ragaszkodni hozzájuk. Több szabadságra, lazaságra, más felekezet és a világ felé való nyitottságra (több kultúrát!) lenne szükség.

d.) Mások szerint a jövő egyházának ökumenikus szellemiségűnek kell lennie, félretéve végre a felekezeti határokat. Össze kell ölelkezni minden keresztyén felekezettel, esetleg a humánusabb világvallásokkal is.

e.) Végül (tolmácsolva mindazok véleményét, akikkel egyetértünk) kijelenthetjük, hogy az egyház jövője biztosított! Az egyház ugyanis örök, mivel Krisztus teste az; közösség, ahol az Igében Krisztus van jelen. Kérdés, hogy hisszük-e ezt. Ha igen, akkor kijelenthetjük, hogy a Magyar Református Egyház jövője attól függ, hogy mennyire lesz a tisztán és elegyítetlenül hirdetett Ige egyháza. Hiszik-e tagjai a Bibliáról, hogy az Isten tévedhetetlen Igéje, ami nemcsak tartalmazza az Igét, hanem azonos azzal, az Ige pedig Krisztussal. Ezért, aki a Bibliát kritizálja, Krisztust kritizálja. Lényeges feltétel az is, hogy hiszik-e a Biblia tévedhetetlenségét, mivel az azt ihlető Szentlélek is tévedhetetlen. Ezért hirdethetjük bátran az abban megfogalmazott üzenetet, Jézus Krisztus evangéliumát és igazságát.

Jelen helyzetet vizsgálva megállapítható, hogy a futurológiát tekintve is jelentős különbséget tükröző törésvonalak vannak egyházunkban.

* * *

Végül pedig meg kell említenem, hogy mindezek megfogalmazására – elsősorban – a református egyház iránt érzett, gyermekkoromtól töretlen felelős szeretet motivált. Valamint az a körülmény, hogy a problémák megbeszélésére ez ideig semmiféle lehetőséget nem biztosított egyházunk vezetése. Feltételezem, hogy azért nem, mert nem értéklik veszélyesnek egyházunk helyzetét. Tanulmányom célja pedig az, hogy felhívjam a figyelmet egyházi életünk azon neuralgikus területeire, amelyeken imádságos lelkülettel, Isten Igéjéhez ragaszkodva, közösen változtatnunk kell. Ha ezt elmulasztjuk, akkor a már elkezdődött, néhol drámainak nevezhető erodálódási folyamatokat nem tudjuk majd megállítani.

Dr. Sípós Ete Álmos / Tápiószéle

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

EMO jubileum

Az Evangéliumot Minden Otthonba Alapítvány (EMO) 1992 tavaszán, azaz 20 évvel ezelőtt kezdte meg szolgálatát. Az elmúlt két évtizedben felkerestünk – személyesen és postai küldeményrel – több mint 700 településen ill. településrészen csaknem 830.000 otthont. Sok-sok arc, beszélgetés, biznyságtétel, érdeklődés és visszautasítás, nyitottság és közöny jellemezte ezeket a találkozásokat. Paloták és viskók lakóival, panaszkodókkal, önelégültekkel, magabiztosakkal és kétségbeesettekkel – de hálás szívűekkel és Jézust követőkkel is megismerkedtünk. Több mint ezer önkéntes tartozott a munkatársi körbe, némelyek csak egy-két alkalomra szövetkeztek velünk, mások évek-évtizedek óta segítik a szolgálatot. Esőben, napsütésben, hóban és szélben jártunk, főttünk, fázunk és áztunk. A felhőszakadás elől bokor alá húzódva, tűző napon néha egymás árnyékában hűsölve, hólapátolókkal beszélgetve mondtuk kicsinek, nagynak, gazdagnak, szegénynek, mindenkinek: Jézus él, Jézus hív, jöjjetek!

Több munkatársunk már a mennyei csapatban szolgálja, dicséri az Urat: Nagy Gy. Ilonka, Vágány László, Udvarhelyiné Stefi, Thurzó Vilma, Liebe József, Faragó Bertalan, Koncz István, Kiss Tibor, Ács Gyula, Csengeriné Gizike, Valkó János, Somogyiné Ildikó (volt kurátorunk), dr. Tomka Gyula (egyik alapítónk)... – hosszan sorolhatnám a neveket. Ők hazatértek, de – Istennek hála! – jöttek újak, bár a munka így is sok, a munkás pedig kevés.

Élményekkel, különös, vagy megdöbbentő esetekkel bővelkedő időszak van mögöttünk. Néhányat megosztok a kedves olvasókkal: Egy férfi annyira felháborodott kétszeri csengésemre, hogy majdnem megvert. A lakótelepen élő család az EMO színeiben érkező orvosnőt elutasította, majd néhány nap múlva mentőorvosként látta viszont. A nyári felhőszakadás miatt szolgatársunk egy asszony otthonában hosszabb időt kényszerült eltölteni, és ez a megnyúlt beszélgetés döntő fordulatot jelentett a vendéglátó életében. Ismerünk olyanokat, akik a postaládájukban találták meg a traktátust, s ez a szórólappal eszköz volt Isten kezében, hogy elinduljanak a hit útján, és azóta egy-egy gyülekezetbe épülve követik őt. Egy városszéli házba beköszönve derült ki, hogy az ösvényen egy alvó harci kutya orra előtt sétáltam el; egyikünk sem vette észre a másikat. A panelház bejáratánál közölte munkatársunkkal egy mogorva férfi, hogy „Menjen innen, vagy felpofozom!”, majd meglepetten hallhatta a választ: „És ha felpofozott, utána beenged?” És emlékszem arra az asszonyra is, aki a kapuban mesélte gyászukat és hajmeresztő okkult élményeit meghalt majd hazajáró leányukról... Emberek, találkozások – sajnos legtöbbjük életéről nincs információnk.

Hálás szívvel állíthatjuk, hogy Isten nemcsak elindította, de megtartotta és meg is áldotta az EMO szolgálatát. Az áldásokból mi, munkatársak is bőségesen részesültünk.

A Biblia és Gyülekezet hasábjain is megköszönöm szolgatársaim segítségét, biztatását, imádságát, adományát! Hálás szívvel teszem, és örömmel, mert együtt szolgálhattuk az Urat!

Sztanó Péter EMO titkár

Halottaink:

- ✠ Horváth Károly (1934) Budapest,
- ✠ Kálmán István (1922) Debrecen,
- ✠ Kalmár Istvánné (1928) Debrecen,
- ✠ Lengyel Lajosné (1927) Mátészalka,
- ✠ Pázsit Józsefné (1921) Zalaegerszeg,
- ✠ Pintér Ilona (1933) Budapest,
- ✠ Reményi Gabriella (1938) Budapest,
- ✠ Somlai Ferencné (1936) Budapest,
- ✠ Szuda Károlyné (1925) Albertirsa,
- ✠ Tomasovszky Mihályné (1926) Nyíregyháza,
- ✠ Zábel Jánosné (1921) Szentmártonkáta,
- ✠ Zakar Józsefné (1934) Csemő-Zöldhalom.

A kézbesítetlenül visszaküldött postai küldemények alapján szomorúan szembesültünk a ténnyel, hogy a Biblia Szövetség tagjai közül az elmúlt években számos olyan személyt hívott haza az Úr, akiről eddig nem volt tudomásunk.

Igyekezünk ellenőrizni ezeket az információkat, amelyek sajnos hitelesnek bizonyultak.

A Szövetség vezetősége és munkatársaink hálás szívvel emlékeznek elhunyt testvéreink életére, szolgálatára, és osztoznak a gyászban. Jakus Gáborné kedves sorai emlékeztessenek mindannyiunkat az Úrban elhunytak szolgáló életére: „Pázsit Józsefné Klári testvérünk 90. évének betöltése után megpihent az Úrban. Klárikával mi ketten voltunk a zalaegerszegi BSZ tagok. Ő már, hisszük, Urunknál van. Sokat szolgált keserves körülmények közt. Munkácson volt lelkész a férje, akit azokban a nehéz időkben 8 évre elvittek gulági kényszer táborba. Őt 3 kicsi gyermekkel kipakolták a parókiáról, minden jövedelem nélkül maradt, az ottani kőek egy-egy kis természetbeni adománnyal segítették. Férje már betegesen tért haza, nem is élt sokáig. Ő hűséges kántora volt a gyülekezetnek, és látogatta a híveket. Majd a legfiatalabb lányával áttelepültek Zalaegerszegre. Itt együtt próbáltunk szolgálni...”

Mennyei Atyánk vigasztalását kívánjuk a hozzátartozók, a gyülekezeti tagok számára, az elhunytak emléke pedig legyen áldott!

*

Folyóiratunk legközelebb 2012 nyarán jelenik meg.
Lapzártá: 2012. június 1.

*

FONTOS KÉRDÉSEK

A Biblia Szövetség Fontos kérdések előadássorozata:
– április: előadást a húsvéti ünnep okán nem szervezünk
– május 13.: Szaporodjunk, vagy már betöltöttük a földet? (dr. Viczián Miklós)

*

Az előadás 17 órakor kezdődik a Budapest, Nagyvárad téri ref. templomban (VIII. ker. Üllői út 90.), amit beszélgetés követ. Mindenkit szeretettel várnak a szervezők!

MEGHÍVÓ

A Biblia Szövetség 24. rendes, éves közgyűlését és tavaszi csendesnapját tartja

2012. május 5-én 10 órától
Budapesten, a Nagyvárad téri református templomban
 (VIII. ker. Üllői út 90.).

* * *

Tervezett szakmai program, amiről a közgyűlés tárgyal és szavaz:

- főtitkári beszámoló,
- közhasznúsági jelentés (2011. év),
- zárszámadás beterjesztése (2011. év),
- Felügyelő bizottság jelentése,
- 2012. évi költségvetés,
- tisztségviselők választása.

*

A lelki program: **Krisztus és megváltott népe** (2Móz 15,13)

1. A megváltott nép múltja a Golgota
2. A megváltott nép jelene kegyelemmel vezérelt
3. A megváltott nép jövője: lakóhelyére hatalommal bevitt nép

*

Amennyiben a meghirdetett időpontban a közgyűlés határozatképtelen, akkor a megismételt közgyűlést **2012. május 5-én, 10.30 órakor** a fent jelölt helyszínen tartjuk, amelyik már létszámra tekintet nélkül lesz határozatképes.

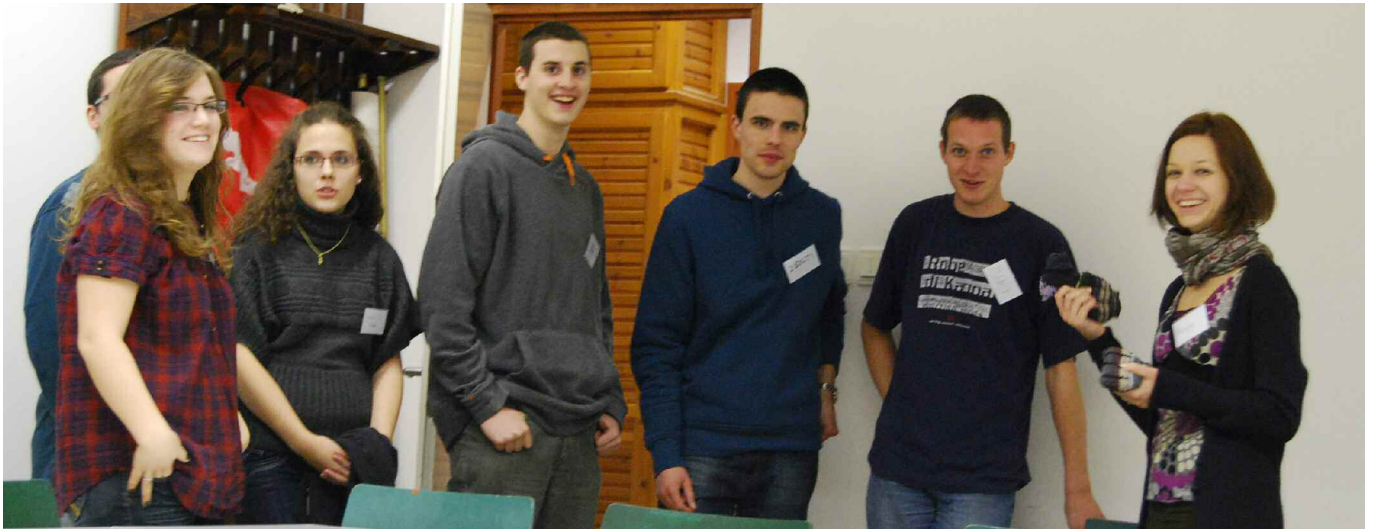
Kérjük a Szövetség tagjait, hogy 9.00-10.00 között a helyszínen aláírásukkal igazolják részvételüket, amikor majd kézhez kapják a közgyűlés tárgyalási anyagát is!

A regisztráció lezárása után érkező tagjaink a szavazásban – sajnos – aktívan nem vehetnek már részt.

*

A Biblia Szövetség tagjait és az érdeklődőket szeretettel várja a BSz Tanácsa!

AMINT A BIBLIA SZÖVETSÉG TAGJAI előtt már ismeretes, a Szövetség tisztségviselőinek mandátuma ebben az évben lejár, ezért az új tisztségviselők megválasztására az éves, rendes közgyűlésen kerül sor. A választás előkészítésére, megszervezésére, a szavazatszámolásra a Jelölő bizottság jogosult. A bizottság december hónapban megkezdte munkáját. Az előzetes jelölő listát a BSZ tagjainak postán megküldte, aminek segítségével a tagok lehetőséget adnak a Jelölő bizottság számára, hogy összeállíthassa a végleges jelölő listát. A választásra a végleges jelölő lista alapján elkészített szavazólapokkal a közgyűlésen résztvevő szövetségi tagoknak lesz lehetősége. A Jelölő bizottság kéri, hogy a Szövetség tagjai minél nagyobb létszámban vegyenek részt a közgyűlésen, és szavazatuk leadásával is gyakorolják tagi kötelezettségüket. A választás eredménye a közgyűlésen kihirdetésre kerül, és az új tanács és a megválasztott bizottságok megkezdhetik munkájukat. ■

Ifjúsági szilveszter
Pécel, 2011.
(fotók: résztvevők)

A Biblia Szövetség programjain szolgáló fiatal önkéntesek tavaszi képzését márc. 15-18. között a vajdasági Bácsfeketehegyén tartottuk, amin részt vettek a BSZ vezetői is (fotó: dr. Viczián Miklós)

A hallgatók az újraélesztést gyakorolják (tanár: dr. Makrai Tibor)

A Biblia és Gyülekezet című folyóírra a **11742331-20003610** számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
 Az előfizetési díj 2012-ben: *belföldre*: 2.200,- Ft/év; (2.000,- Ft/pld. 10 pld. felett); *külföldre*: - *európai országokba*: 4.500,- Ft/év;
 - *egyéb országokba*: 5.600,- Ft/év. Az előfizetés nélküli árus példány ára 350,- Ft. A folyóirat megjelenik negyedévenként.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címén
 Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: *Szabó László*

Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu

felelős szerkesztő: *dr. Sípós Ete Álmos*; szerkesztő: *dr. Mikolicz Gyula*;

címlap fotó: A BSZ vezetői és fiatal önkéntesei a nándorfehérvári várban (*dr. Mikolicz Gyula*); tördelés: *Horváth Mária*

(Kéziratokat nem őrünk meg, és nem küldünk vissza!)

Nyomtatás: M és M Goldprint Kft. 1107 Bp., Mázsa u. 3. – HU-ISSN 0866-2932